

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostili. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobodjenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLVI. št. 169 (13.702)

Trst, torek, 31. julija 1990

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0401/532958
CEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

primorski dnevnik

Komunisti in neodvisna levica so se glasovanja iz protesta vzdržali

Zakon Mammi si utira pot le še z zaupnicami

*Za Quercinija (KPI) je zakon izredno slab, vlada pa še nestabilna
180 poslancev pozvalo Lottijevo, naj podpre vlado do konca mandata*

RIM — Poslanska zbornica je sinoči že drugič v nekaj dneh potrdila zaupnico vladi glede tako imenovanega maxi amandmaja k zakonu Mammi, ki združuje ukrepe proti za-
ložniškemu trustu, o zaščiti mladoletnikov pred »zasvoje-
nostjo«
z reklamo in o propagandnih zastopništvih za javno
in zasebno televizijsko omrežje. Zaupnico je izreklo 358
poslancev, 34 jih je bilo proti, medtem ko so se trije vzdrža-
li glasa. V znak protesta se glasovanja niso udeležili komu-
nisti in predstavniki neodvisne levice. Komunisti so bojkot
napovedali že v soboto, med včerajšnjo razpravo pa je na-
čelnik skupine Quercini utemeljil odločitev. Dejal je, da se
je KPI odločila za protest, ker je zakon Mammi »izredno
slab zakon, nova vladna sestava pa ni vredna zaupanja, saj
jo je Andreotti grobo in nerodno zakrpal«.

Strategija zaupnice se je tudi po mnenju socialista Cap-
rie spremenila v redno zlorabo. »Nekaj podobnega smo do-
življali, ko smo odločali o zakonu proti mamilom«, je dejal
in poudaril, da je tokrat zaupnico povzročila predvsem na-
peta, nevezana in živčna razprava. Capria je menil, da bi se
bilo treba končno globoko zamisliti nad takimi rešitvami,
ki grozijo, da »bodo zastrupili odnose med političnim in
civilnim življenjem v državi«. Po mnenju načelnika socialis-
tične skupine, so kašo pomagali zakuhati predvsem komu-
nisti, ki so priredili pravcato križarsko vojno proti družbi
Fininvest, ki bo lahko uživala omejene olajšave. Nič manj
oster pa ni bil do demokršćanske levice, »ki tako kot KPI
ne ve, kam plove«.

Zakon Mammi bo še danes glavna točka dnevnega reda
poslanske zbornice. Poslanci bodo namreč glasovali zakon

v celoti, predsednica Lottijeva pa bo morala odločiti, ali bo
glasovanje tajno oziroma javno. Medtem pa je 180 poslan-
cev vseh strank, razen socialistične, naslovilo na Lottijevo
pismo, v katerem jo pozivajo, naj naredi vse, kar je v njeni
moči in pristojnosti, da so ustvarijo pogoji, ki bodo omogo-
čili, da se sedanji vladni maandat izteče brez novih kriz.
Poslanci izražajo tudi željo, da se ne bi več ponovili »pritis-
ki od zunaj in od znotraj, ki z veliko mero neodgovornosti
povzročajo nezaupanje in destabilizacijo. Podpisniki še
opozarjajo, da ti pritiski nevarno kratijo ugled in dostojan-
stvo parlamenta kot celote.

Listina pravic novinarjev RAI

RIM — Novinarji RAI so uveljavili svojo listino
pravic. Upravni svet bo listino podpisal v četrtek.
Tajnik sindikata radiotelevizijskih novinarjev Giuli-
etti je pojasnil, da lista zagotavlja posameznim re-
dakcijam določeno avtonomijo in predstavlja po-
memben dejavnik proti lotizacijski politiki RAI. Di-
rektorje novinarskih redakcij bodo odslej imenovali
vsaka tri leta, del novinarjev pa bo RAI sprejemala v
službo na podlagi javnih natečajev.

Pentagonala stopa na pot konkretnega načrtovanja

BENETKE — Od načrtov k de-
njem. Tako bi lahko bilo geslo prvega
sestanka predsednikov vlad tako ime-
novane »pentagonale«, ki bo jutri v
Benetkah na otoku S. Giorgio. Po us-
tanovitvi pobude v lanskem novembru
bo sodelovanje med Italijo, Jugoslavi-
jo, Avstrijo, Madžarsko in Čehoslo-
vaško prešlo z jutrišnjim srečanjem,
kateraga gostitelja bosta predsednik
italijanske vlade Andreotti in zunanji
minister De Michelis, v operativno
fazo.

Združevanje obeh Nemčij je ne-
dvomno pospešilo delo v »pentagona-
li«, ki je izoblikovala zelo konkreten
triletni program dela na področju pre-
vozov, zaščite okolja, telekomunikacij,
malih in srednjih podjetij, kulture in
znanstvenega raziskovanja. Realizacijo
načrtov naj bi financirale posamezne
države pa tudi mednarodne organiza-
cije. Med zanimivimi pobudami »pen-
tagonale«
je bila tudi predstavitev listi-
ne o pravicah manjšin, ki je imela
znaten odmev na evropski konferenci
o varnosti in sodelovanju.

Gladovna stavka zaprtih v ljubljanskem zaporu

DOB — Večina od 370 kaznjencev na Dobu pri Mirni
nadaljuje v petek začeto gladovno stavko. Stavkovni odbor
zahteva, da v slovenski skupščini sprožijo pobudo za vse-
plošno pomilostitev obsojencev, in to za tretjino izrečene
kazni. Na zahtevo stavkajočih jih je včeraj popoldne na
Dobu obiskal republiški sekretar za pravosodje in upravo
dr. Rajko Pirnat. Stavkovni odbor je pogovor z njim sprva
odklonil, ker jih nista, kot so zahtevali, obiskala tudi pred-
sednik izvršnega sveta in član predsedstva Slovenije, odgo-
vorna za pomilostitve. Nato so sklenili, da se bodo s Pirna-
tom vendarle pogajali. Pogovori med stavkovnim odborom
in njim so potekali preko teleks zvez. Obsojenci so sklenili,
da bodo z zavračanjem hrane nadaljevali, razplet pa bo
odvisen od sklepov, ki jih bo danes sprejela slovenska
skupščina.

Obsojenci so z gladovno stavko začeli v petek, ko je 121
od 150 kaznjencev zaprtega oddelka zaporov na Dobu zavr-
nilo obroko hrane. Stavkovni odbor je tedaj sporočil, da
bodo stavkali tako dolgo, dokler ne bodo izpolnjene vse
njihove zahteve. Anton Maver iz uprave KPS Dob je pove-
dal, da je namen gladovne stavke en sam - splošna pomilos-
titev za tretjino izrečene kazni. Po zagotovitvi zavoda stav-
ka poteka mirno, brez neredov. (dd)

NEAPELJ — Prvo italijansko »mesto bodočnosti«
je včeraj podleglo udarcem usode, ki je tokrat vse prej kot naključna. V
veliki tristolpni strukturi japonskega arhitekta Kenza Tangeja je namreč
»izbruhnil«
silen požar, ki je v dobršni meri uničil sedež bodočega neapelj-
skega sodišča. Ognjeni zublji so se bliskovito razširili po praznih prostorih
poslopja, ki so ga načrtovali deset let in gradili prav toliko. Zgradba je bila
skoraj dokončana in je stala več sto milijard lir. Sedaj ugotavljajo, če jo bo
sploh mogoče restrukturirati ali če jo bodo morali porušiti.

Stolpi bodoče neapeljske sodne palače so bili sestavni del večnamenskega
stanovanjskega in komercialnega centra, v katerem bi morali v kratkem
odpreti sodišče, urade Dežele in celo sedež gasilcev. Požar je izbruhnil malo
pred 11. uro v enem od 22-nadstropnih stolpov, pet ur kasneje so gasilci že
ugotovili, da je bil dobršen del notranje opreme in jeklenega ogrodja popol-
noma uničen. Po prvih ugotovitvah je požar povzročil več kot sto milijard
škode. Oblasti so uvedle preiskavo in zaplenile celotno gradbišče.

Na Igrah dobre volje v Seattlu v ZDA

**Zmaga jugoslovanskih košarkarjev
proti ameriški reprezentanci**

□ □ □

Disciplinski postopek proti Udineseju

**Šele danes popoldne znana
usoda društva in G. Pozza**

□ □ □

Včeraj uradna predstavitev moštva

**Pro Gorizia že na pripravi
v Črnem vrhu nad Idrijo**

NA 10. STRANI

Problemاتيke za sedaj ni na dnevnem redu skupščine Slovenska vlada bo izdelala popravljen zakon o tisku

LJUBLJANA — Slovenska skupščina ponovno zaseda, toda ozračje je bistveno drugačno, kot je bilo pred dobrim tednom dni. Takrat se je zapletlo že okrog dnevnega reda, ki ga nikakor niso mogli sprejeti, saj so se pokazale bistvene razlike na zasedanjih treh zborov. Razlike niso bile slučajne in so odražale politično bistvo: različne poglede na nekatera za Slovenijo ključna vprašanja, kot je svoboda tiska, odnos do federacije, programske usmeritve slovenske vlade in še cel kup konkretnih stvari.

Tokrat glede dnevnega reda ni bilo nobenih zapletov in je vse steklo po predvidenem scenariju: najprej odnosi s federacijo, nato program slovenske vlade in seveda še cel kup zelo konkretnih zadev.

Očitno se je v zadnjem tednu nekaj premaknilo in lahko rečemo, da se nanaša premik predvsem na zakon o tisku. Najprej je vlada predlagala kratek zakon, po katerem prevzame ustanoviteljstvo, ki ga je imela nekdanja SZDL in bi torej vlada imenovala odgovorne urednike osrednjih dnevnikov, občinski moške pa lokalnih. Ta predlog je naletel na izredno ostre proteste, saj v bistvu uvaja režim vladnega tiska, ki je vsaj formalno celo slabši od partijskega sistema, ki pa je vsaj v Sloveniji že dolgo časa preteklost. Velika večina ljudi je seveda za svobodo, kritičen tisk in vladna večina se je pričela krhati. Najprej so zakonski predlog spremenili tako, da bi urednike imenovali kolektivi, toda odločilno končno besedo pa bi imela slovenska skupščina, oziroma občinske skupščine. Sprememba je sicer važna, vendar v bistvu ostane še vedno odločilna beseda vladne koalicije in torej strank Demosa. Tisk bi po tem receptu postal glasilo, poslušno orodje vladnih strank.

Seveda je zadeva zelo zapletena, saj v Sloveniji ni mogoče enostavno prenesti receptov zasebnega založništva, ki so značilni za zapadni svet in je treba na osnovi lastnih izkušenj ustvariti originalen sistem, v katerem pa ima novo izvoljeni parlament in tudi večina v njem pomembno besedo.

Izgleda, da je prevladala zdrava pamet in zato tudi ne bodo rešitev iskali hitro, po izrednem postopku, temveč bodo celotno problematiko obravnavali kompleksno po normalni zakonski poti, ko je treba predvsem urediti premoženjske, lastninske zadeve in to ne samo za tisk temveč

za celotni slovenski gospodarski sistem. V tem okviru pa je treba ohraniti dosedanje dosežke slovenskega tiska, ki je bil vsekakor pomemben dejavnik slovenske politične pomladi in ki je bistveno prispeval k demokratičnim procesom in tudi k svobodnim volitvam im demokratičnemu parlamentu.

Vlada zato ni predstavila svojega popravljenega zakonskega predloga in to vprašanje ni več na dnevnem redu sedanjega zasedanja skupščine.

O pomembnem vprašanju odnosa do federacije pa so včeraj našli kompromisno formulo: slovenski poslanci se bodo zasedanj zveznega zbora udeleževali od primera do primera, kadar bo to potrebno in v korist Slovenije in torej v skladu z načeli v slovenski skupščini sprejete deklaracije o suverenosti.

V nedeljo je predsednik jugoslovanske vlade Ante Marković na veličastnem zborovanju pred stotisočglavo množico na Kozari napovedal ustanovitev jugoslovanske zveze reformskih sil, ki se bo udeležila volitev. Marković je dejal, da so mnogi zaskrbljeni za usodo Jugoslavije, ker obstajajo sile, ki žele Jugoslovane spreti, te sile so proti Titu in avnojski Jugoslaviji in revoluciji. Marković je govoril o uspehih zvezne vlade, omenil konvertibilnost dinarja in velike valutne rezerve, kar se v bivši in sedanjji Jugoslaviji še ni zgodilo. Zborovanja na Kozari so se udeležili vsi najvidnejši predstavniki oblasti iz Bosne.

Mednarodni odjek Markovičevega govora je pozitiven in predvsem njegove napovedi, da bodo ustanovili zvezno stranko, oziroma neke vrste zveze reformskih sil, ki naj povezuje razne jugoslovansko in demokratično usmerjene stranke. Obratno pa je odjek v Jugoslaviji v glavnem šibak.

Markovičev predlog je gospodarsko utemeljen na nespornih gospodarskih uspehih. Toda v zadnjem razdobju je prišlo do številnih primerov hudega političnega razhajanja in nasprotnih stališč ko se za federacijo ne ogreva več niti Srbija, ki se vsaj uradno zanima predvsem za Kosovo in za ohranitev svoje klasično partijske, pa čeprav z novimi nazi- vi označene, oblasti.

BOGO SAMSA

Bil je dolgo let tajnik Thatcherjeve Poslanec Ian Gow umrl v atentatu IRA

LONDON — Poslanec konservativne stranke in vnet pristaš železne dame bitanske politike Ian Gow (na sliki) je bil žrtev atentata, ki ga je po vsej verjetnosti podpisalo teroristično krilo IRA.

Gow je umrl v eksploziji, do katere je prišlo pred vhodom njegovega bivališča v Hankhamu v Sussexu. Poslanec je menda sedel v avtomobil, pod katerim so teroristi skrili eksploziv ali morda tempirano bombo, vendar je eksplozija odjeknila predno bi se odpeljal. Njegova žena, ki je bila v stanovanju, je bila priča atentatu.

Gospa Thatcher je bila globoko navezana na svojega dolgoletnega političnega sodelavca, ki je bil njen osebni tajnik od leta 1979 do leta 1983. Bil je tudi predsednik poslanske komisije za Severno Irsko ter podtajnik na zakladnem ministrstvu. Tej pomembni politični funkciji se je odrekel 1985. leta iz protesta zaradi podpisa pogodbe o gospodarskem sodelovanju med Veliko Britanijo in Irsko.

Žrtev včerajšnjega atentata je bila namreč vnet zagovornik politike trde roke proti irskim skrajnežem, zato je Scotland Yard že izjavil, da nima nikakršnega dvoma glede avtorjev atentata. Gow je trdil, da je treba IRA streti tudi s silo, sicer pa brez slehernega oklevanja.

Globoko prizadeta Thatcherjeva je dejala, da se ne sme dopustiti, da bi teroristi zmagali, pa naj se poslužujejo še tako barbarskih metod. Tudi laburistični voditelj Neil Kinnock je obsodil teroristično gesto in dejal, da so umorili človeka, čigar greh je bil le v tem, da je govoril natanko to, kar je mislil.

Gow je četrti poslanec žrtev severnoirskih teroristov. Prvi je 1979. leta umrl Airey Neave, tri leta kasneje pa Robert Bradford. Tretja žrtev je bil konservativni poslanec sir Anthony Berry, ki je umrl v atentatu na brightonski Grand Hotel, v katerem je bil v teku kongres konservativnih poslancev. Poleg njega je takrat umrlo še pet oseb.

V 79. letu starosti umrl Bruno Kreisky

DUNAJ — Iz številnih koncev sveta prihajajo v Avstrijo sožalne brzojavke zaradi smrti bivšega prvega moža avstrijske politike Bruna Kreiskega. Kreisky je umrl v nedeljo za posledicami srčne kapi, imel je 79 let.

Bivši avstrijski državnik je zaslovel v letih 1970-1983, ko je bil večkrat zapored imenovan za kanclerja. Krmilo države je prevzel 15 let po podpisu avstrijske državne pogodbe, tj. v času, ko se v Avstriji še niso zacelile rane iz vojnega obdobja. V času, ko je bil šef vlade, je po zgledu skandinavskih dežel izvedel več družbenih reform; to je

prispevalo k znatni utrditvi razmer v Avstriji, v prvi vrsti na gospodarskem področju. Uspelo mu je izvesti gospodarski čudež v malem, in to ravno v času, ko je ostale države prizadevala naftna kriza.

Svoje največje uspehe je Kreisky vsekakor požel v zunanji politiki. Prizadeval si je za »aktivno nevtralnost« svoje države, skupaj z Willyjem Brandtom in Olofom Palmejem pa je bil eden najbolj gorečih zagovornikov t.i. Ostpolitik, tj. dialoga z vzhodnoevropskimi deželami. Precej odmeva je imelo tudi njegovo srečanje s palestinskim voditeljem Arafatom leta 1979; ne glede na njegovo judovsko poreklo je bil prvi vladni šef kake zahodne države, ki je uradno sprejel vodjo PLO. Kreisky je bil tudi med tistimi, ki so se, poleg dialoga Vzhod-Zahod, zavzemali za dialog Sever-Jug.

Pomembna je tudi njegova vloga v vrstah socialističnega gibanja. V avstrijsko socialistično stranko je vstopil že kot šestnajstletnik, spričo antifašističnega delovanja je bil pred in po Anšlusu nekajkrat obsojen. Med vojno je v glavnem živel na Švedskem, kjer se je neposredno seznanil s tamkajšnjim socialdemokratskim modelom. Krmilo SPO je prevzel leta 1966, med drugim je bil tudi podpredsednik Socialistične internacionale. Iz političnega življenja se je umaknil leta 1983.

V ZRN se nadaljujejo razprave o združitvi obeh nemških držav

BONN — Razprave o napovedani združitvi obeh Nemčij so v zadnjih dneh postale dokaj razgibane. V intervjuju za časopis Süddeutsche Zeitung je vladni šef Bavarske (tj. ene najpomembnejših zveznih enot ZRN) Max Streibl nakazal možnost, da bi Berlin postal sedež predsedstva republike, medtem ko bi sedež vlade, Bundestaga (parlamenta) in Bundesrata (zveznega sveta) še naprej ostali v Bonnu. Po njegovem mnenju bi s tem bistveno zmanjšali nevarnost »pritiska od spodaj« na parlament, tj. možnosti demonstracij tako z leve kot z desne;

ta možnost je po njegovem večja v vzhodnem delu Nemčije kot na zahodnem. Streibl je dejal tudi, da bodo kakršenkoli sklep sprejeli po volitvah.

Po raziskavah neke specializirane ustanove kaže, da bi sedanja vladna koalicija še naprej ohranila vodilni položaj. Kanclerja Kohla trenutno podpira 49 odst. volilcev, njegovega tekmeca Lafontaine pa 45 odst. Iz raziskave izhaja tudi, da je 66 odst. anketirancev prepričano, da bo monetarna unija imela ugodne učinke, medtem ko jih je 33 odst. nasprotnega mnenja. Prejšnji mesec je bilo razmerje 48:51.

Pokol civilistov v Monrovii

MONROVIA — Liberijsko glavno mesto je bilo včeraj prizorišče pravega pokola, ki so ga zagrešile vojaške enote predsednika Samuela Doa. Po prvih razpoložljivih informacijah, naj bi vojakji pobili več kot 200 pripadnikov narodnostnih skupin Gio in Mano.

Žrtve so v glavnem nedolžno civilno prebivalstvo, pretežno ženske in otroci, ki so iskali zavetišče v nekem begunskem taborišču. Pokol je le novo

dejanje v državljanski vojni, ki že osem mesecev pesti Liberijo. V tem časovnem razdobju so se v afriški državi nekoliko razjasnila stališča posameznih skupin, ki se borijo za oblast. Proti predsedniku se namreč bori skupina NPLF, v kateri je prišlo do globokega razkola in Prince Johnson trdi, da je njegov antagonist Charles Taylor v resnici le komunistični zločinec, ki ga plačuje Libija.

Želimo resno mladino.
Vendar tako,
ki se zna nasmehniti.

Če imaš vsaj 16 let, te lahko v treh letih pripravimo na zagotovljeno zaposlitev v bolnišnicah, v zasebnih klinikah ali v zdravstvenih centrih. Lahko ti nudimo brezplačne učne knjige in mesečne štipendije kot odškodnino za tvoja prizadevanja. S pomočjo neprestano novih in drugačnih tečajev ti lahko omogočimo dostop do najbolj zaželenih bolnišničnih storitev: od porodnih do kirurških sob in do operativnih central 118, ki predstavljajo komaj ustanovljeno Deželno hitro pomoč. Nečesa pa te ne moremo naučiti: smehljaja. Tega boš moral učiti vsak dan ti sam, in sicer osebe, ki jih boš srečeval. Torej: si pripravljen za šolo, ki je drugačna od vseh ostalih?

V Furlaniji-Juljski krajini je kar 11 šol za poklicne bolničarje. Za informativno gradivo povprašaj pri svoji krajevni zdravstveni enoti: vpisovanje se bo zaključilo 31. avgusta.

Šole za poklicne bolničarje

Na pobudo Deželnega ravateljstva za zdravstvo Furlanije-Juljske krajine.

Iz izjave deželne tajništva stranke SSk o naši manjšini

TRST — »Pogumna prizadevanja mlade slovenske demokracije za uveljavitev slovenske suverenosti, za premostitev gospodarske, družbene in moralne krize, ki jo je prešla v dedščino od prejšnje oblasti, za spravo med Slovenci in dograjevanje skupnega slovenskega prostora predstavljajo izjavi in spodbudo tudi za Slovence v Italiji.« Tako se začenja izjava stranke Slovenske skupnosti o odnosih v slovenski narodnostni skupnosti v Italiji. V njej je nadalje zapisano, da »tako kot ostajajo v osrednji Sloveniji omejeni, a zelo vplivni "otoki stalinizma", tako tudi pri nas nekateri stalinisti nezaupanje v demokratične procese v matici, ostajajo neprizadeti in odklonilni glede želje po preračanju razdvojenosti, ki izvira iz polpretekle zgodovine.«

»Slovenska skupnost pa se veseli sprememb v Sloveniji - se nadaljuje izjava - ker je uveljavitev resničnega pluralizma kljub izredno težavnemu položaju edino jamstvo za razvoj, do katerega imajo naši rojaki vso pravico. Nove poglede pa opaža tudi drugod v naši skupnosti. O njih pričata želja po prenovi in pristajanju - vsaj v besedah - na potrebo po skupni skrbi in skupnem odločanju o skupnih zadevah. Široko občutena je potreba po ureditvi medsebojnih odnosov v zamejstvu. Tu nikakor ne gre za kako vnašanje matičnih novosti v drugačno stvarnost ali celo za oživljanje preteklih nasprotstev. Slovenska skupnost že od nekdaj opozarja na monopol, ki so zrasli v senci nedemokratičnih razmer v matici Sloveniji, na krivično zaposlovanje ljudi in organizacij iz ideoloških razlogov, na iz tega izvirajoče

obubožanje vse manjšine, ker se niso mogli razviti vsi potenciali. Podatki o pristranosti so osupljivi, posledice spodbujanja k politični asimilaciji, in torej misleni in čustveni integraciji, pa porazne. Današnje zavzemanje za pluralizem, nadstrankarstvo in avtonomijo se ni spremenilo ničesar.«

Ivo Jevnikar pri slovenskem ministru za finance

TRST — Deželni tajnik slovenske skupnosti Ivo Jevnikar je te dni obiskal v Ljubljani slovenskega ministra za finance dr. Marka Kranjca. V prijaznem in obširnem razgovoru, je zapisano v tiskovnem poročilu, mu je opisal značaj in delovanje slovenske stranke ter razmere v zamejstvu.

Predstavil mu je tudi nekatere finančne in gospodarske operaterje, tako da se je razgovor razširil na obravnavo gospodarskega stanja Slovencev v Italiji in razvijanja plodnih stikov med matico in zamejstvom.

V izjavi deželno tajništvo SSK nadalje meni, da je »že sama napoved o uravnoteženju odnosov med komponentami v zamejstvu, ki je zaenkrat le

obljuba, pa je povzročila živčnost in napadalnost. Poudarjanje mnogih, da nova oblast ne sme preiti iz ene v drugo skrajnost, že samo po sebi priznava, da je doslej veljala "skrajnost". Slovenska skupnost meni, da je treba najti nove oblike akcijske enotnosti in skupnega dogovarjanja in da je treba »odpraviti tudi krivice znotraj narodnostne skupnosti in uveljaviti demokratičnost na vseh področjih.«

Vse priznanje je treba dati izredno dragoceni vlogi ustanov in organizacij, ki jih v glavnem povezujejo dve krovni zvezi. Ravno tako pa je treba priznati, da je bila ena izmed njih vse do danes močno zapostavljena. SSK se ne želi vmešavati v notranje zadeve krovnih zvez - je nadalje zapisano v izjavi -, je pa proti temu, da bi ena še vedno ostala zapostavljena. Zaradi pravičnosti in spoštovanja pluralizma je tu potrebno uravnoteženje. Dela je tako in tako dovolj za vse.

Nekatere ustanove, organizacije in sredstva množičnega obveščanja po svojem izvoru, naravi in namembnosti pripadajo vsem Slovincem v Italiji. Nujno je, da v skrbi zanje in v njihovem vodenju pride polno do izraza pluralizem naše narodnostne skupnosti. Njihova osamosvojitve je nujen korak v to smer.«

V zaključnem delu svoje izjave deželno tajništvo SSK pravi, da »Slovenska skupnost ni "ena izmed strank", v katerih delujejo Slovenci. SSK je slovenska stranka, neodvisna in pluralistična organizacija na demokratični in narodni osnovi, ki je nastala kot koalicijska različno usmerjenih skupin, da bi bila odprta vsem Slovincem v iskanju narodne solidarnosti in enotnosti.«

Uspešno delovanje steklarne Hrpelje

HRPELJE — Težko je najti podjetje, kjer vodilni ne bi »bili boja« z viški delovne sile, vendar se zgodi tudi to. Tak primer je Steklarna v Hrpeljah pri Kozini, kjer jim trenutno manjka od 15 do 20 delavcev. V proizvodnji, seveda. Prodaja njihovih izdelkov namreč tako narašča, da povpraševanju ne morejo več slediti.

Direktor Steklarne Franc Škerjanc pravi: »Zaradi povpraševanja na zahodnoevropskem, zlasti nemškem in italijanskem tržišču, smo se pri nas odločili za t.i. četrto izmeno. To pomeni, da bomo delali neprekinjeno vseh sedem dni, tudi ob sobotah in nedeljah in državnih praznikih in to ne samo čez dan, ampak tudi ponoči. Opdrli smo si trg in če ga hočemo obdržati, moramo od septembra naprej imeti še četrto izmeno.«

V Hrpeljski Steklarni, ki je bila še pred leti v hudi krizi, zdaj poslujejo uspešno. Znatno so povečali osebne dohodke, kar je vplivalo tudi na povečanje produktivnosti. Kot pravi direktor je izmeta vedno manj, organizacija dela pa je taka, da delavci drug drugega silijo h kakovosti in večji produktivnosti. Vse to se pozna pri osebnih dohodkih, ki se zdaj v povprečju gibljejo okrog 600 din, mojster steklopihač pa dobi tudi 11.000 in več dinarjev plače.

Skupni izvoz bo letos presegel 3 milijone DEM, kar za kakšne velike izvoznike sicer niso velike številke, za 230 članskih kolektivov pa dosežek realizacija, ki jo ustvarijo s prodajo polovice svoje proizvodnje na izred-

no zahtevno zahodnonemško tržišče. Franc Škerjanc pravi, da imajo tam še velike možnosti, saj gre njihovo pihano steklo iz ZRN tudi na vzhod, ki se je začel odpirati, tržišče pa je zagotovljeno za naslednjih deset, petnajst let.

»Pri nas se zato ne bojimo zaposlovanja v proizvodnji. Partnerji nam zagotavljajo odkup na dolgi rok in če bi imeli dovolj delavcev in tako strukturo proizvodnje, bi lahko vse izvozili. No, to se ne da, ker imamo tudi proizvodnjo na polavtomatskih strojih za naše kozmetično in prehrambeno industrijo, pa tudi usmeritev v samo eno smer ni zanesliva. Bomo pa izvoz še povečali, tako da bo pihanega stekla - izdelujemo okrog 60 osnovnih vrst izdelkov - za izvoz okrog 60 odstotkov, izdelane na polavtomatskih pa 40. Tudi proizvodnja 1800 ton vseh vrst izdelkov kanimo preseči, čeprav se vse ne da meriti samo s tonami,« pravi direktor.

Avtomatske peči, ki so jo morali ustaviti pred leti, ne mislijo ponovno »oživeti«, saj je že zastarela in mesmiselno je oživljati proizvodnje, ki je pri nas in po svetu znatno bolj razvita kot bi bila pri njih. »Mi bomo delali predvsem tisto, česar v Jugoslaviji, razen v Rogški slatini, steklarji ne počno. Torej ročno izdelano steklo, kozarce, steklenice, po katerih je povpraševanje veliko, za služek pri tem pa normalen, kajti na tuje ne prodajamo pod ceno,« pravi Škerjanc.

D. G.

Ljutomerski čevlji za Italijo

KOPER — V Kopru so včeraj predstavnik firme Fratelli Turri iz Verone, Mizarstva Ljutomer in zasebnega podjetja Deborah iz Krapja pri Ljutomeru podpisali pogodbo o ustanovitvi mešanega podjetja za gradnjo tovarne in proizvodnjo čevljev v Ljutomeru. Čeprav so se o tej zamisli na pobudo direktorja predstavništva GZJ v Trstu Alojza Rožmana začeli pogovarjati šele marca letos, bodo že novembra v preurejeno skladišče Mizarstva začeli montirati čevljarne stroje, za katerimi bo še pred koncem leta delalo približno 80 delavcev. V novi tovarni bodo dobili delo predvsem doslej slabo izkoriščeni delavci Mizarstva in učenke, ki so končale murskosoboško tekstilno šolo. Za nove naloge jih bodo začeli septembra usposobljati na internih tečajih, tako da bodo lahko takoj po zagonu tovarne naredili že približno 2000 parov čevljev na dan. V začetku bodo vso proizvodnjo prodali v Italijo, kasneje pa naj bi prodali tudi na avstrijsko in madžarsko tržišče. V treh letih bo po pogodbi v Ljutomeru zrasla povsem nova tovarna čevljev s podvojenimi zmogljivostjo in dvakrat več zaposlenimi. Italijanski partner, ki bo poskrbel za stroje, tehnologijo in usposabljanje delavcev, bo vložil 60 odstotkov zagonskega kapitala, bodoči direktor Silvo Potočnik pa je preko zasebnega podjetja Deborah eden od treh delničarjev. (J. O.)

Težav in zapletov na Slavniku ne bo še tako kmalu konec

SLAVNIK — Vse kaže, da težav in zapletov pri gradnji meteorološko radarskega centra na vrhu Slavnika ne bo tako kmalu konec. Podgorci ob podpori še 13 KS v okolici Slavnika, planincev združenih v društvu ljubiteljev Slavnika, vodstva občinske skupščine v Sežani in še koga namreč nepreklicno zahtevajo ustavitve gradnje meteorološko radarskega centra. Zagotovila o nenevarnosti radarja jih niso prepričala, jezni so, ker niso bili vključeni v postopke pred izdajo lokacijskega dovoljenja, nezadovoljni so, ker z gradnjo centra uničujejo vrh prvega tisočaka na slovenski planinski transversali.

Da mislijo zelo resno, je bilo videti tudi na nedeljskem protestnem shodu, s katerega so zahtevo po ustavitvi gradnje poslali republiškemu izvršnemu svetu in tudi predsedstvu Republike Slovenije, jutri pa bo na zasedanju republiške skupščine Ivan Vodopivec, sežanski župan, delegate seznanil s problemom gradnje na Slavniku in z zahtevami krajanov po ustavitvi gradnje. Gradbišče na vrhu Slavnika

je praktično pripravljeno za betoniranje temeljev, kar naj bi se zgodilo že v prihodnjih dneh. Ker v občini niso pristojni za ustavitve gradnje, bodo nadaljnje delo prepečili tako, da bo že jutri - tako je zagotovil predsednik občinske skupščine - občinski upravni organ izdal odločbo o prepovedi vožnje za tovorna vozila na relaciji Kozina - Slavnik. Ivan Vodopivec, ki je na Slavniku govoril domačinom in planincem, je poudaril, da se je treba upreti nasilnemu uničevanju Slavnika, da so z gradbenimi deli pričeli pred pravnomočnostjo gradbenega dovoljenja in da so gospodje iz Ljubljane šele po več intervencijah prišli ljudem pojasnjevati kaj naj bi naredili na Slavniku.

Jože Koren, do nedavnega predsednik SK Podgorje, je dejal, da so gradnjo na Slavniku začeli na silo in da so jo krajani pripravljali na enak način tudi prečiti. Slišali smo tudi besede nekega krajana, ki ga ni nihče zanimal, da so od lastnikov zemlje na vrhu Slavnika zemljo odkupili na silo, saj so jim de-
la, da v kolikor je ne prodajo, jim jo bodo vzeli. Slišali smo tudi, da novogoriški Zavod za varstvo narave in kulturne dediščine ni dal soglasja za gradnjo an Slavniku, da pa je bilo lokacijsko dovoljenje kljub temu izdano... Prisotne je precej razburil predsednik Obalnega planinskega društva Franc Gorišek, ki je dejal, da se ne gre sprenevedati, saj se za namere o gradnji ve že nekaj let in da nihče, razen planincev, ki so protestirali že, ko so objekt zakoličili, do prvih dveh, treh mesecev ni ustrezno reagiral. »Na občini so za gradnjo vedeli, osebno sem zahteval, da se postopek ustavi, pa se ni nič zgodilo,« je dejal Gorišek, ki je Podgorce vprašal, kje so bili doslej. Kjerkoli je kdo bil, dejstvo je, da danes na Slavniku z vsemi dovoljenji, ki so jih izdali republiški upravni organi, raste radarski center. Ali dobo gradnjo na zahtevo prebivalcev v okolici Slavnika ustavili ali ne? To bo kmalu jasno, kot je jasno, da Podgorci ne odstopajo od svojih namer.

DUŠAN GRČA

V Hrvojih bodo obnovili stolp

HRVOJI — Mala istrska vasica Hrvoji je okrog sto let slovela po tem, da na vzpetini nad vasjo (nadmorska višina več kot 400 m) stoji zvonik oziroma stolp, ki ga je bilo moč videti tudi zelo, zelo daleč po vsej Istri. Zvonik je bil visok 37,25 metra, zgradili so ga s samoprispevkom okoliških prebivalcev, ki so namensko nekaj let sadili in prodali več fižola, na njihvah nabirali kamenje, da so zbrali dovolj denarja in materiala za zgraditev stolpa. Graditelja sta bila zidarska mojstra (oče in sin) Pica iz Dekanov. Že 1979. leta pa so stolp krepko poškodovale strele. V njem je zevala velika luknja in 1983. leta se je združil. Ker gre za zgodovinsko in kulturno zelo zanimiv objekt so se v koprski občini - po navodilih Medobčinskega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine - odločili za »konzervacijo« stolpa, pred kratkim pa so inž. Stojanu Ribnikarju, vodilnemu strokovnjaku za obnovo mestnih stolpov naročili projekt za obnovo stolpa. Projekt naj bi bil končan še letos, potem pa bodo začeli s pripravi in zbiranjem denarja za obnovo.

Vseslovenska akcija za obnovo Čopove domačije v Žirovnici

KRANJ — Dolgoletni napor domačinov v Žirovnici, da bi dostojno počastili spomin na svojega ožjega rojaka, Matijo Čopa, enega največjih mož v slovenski kulturni zgodovini, so naposled obrodili prve sadove. Že nekaj let je namreč poleg vaščanov ter dru-

gih občanov jeseniške občine, za obnovo Čopove rojstne hiše v Žirovnici, zbirala denar vsa slovenska javnost, na pobudo učencev osnovne šole v bližnji Zabeznici pa so za njeno preureditev zbirali potrebna finančna sredstva tudi vse slovenski šolarji. V teh dneh, ko se je že marsikdo prepustil brezskrbnim dopustniškim dogodbam, pa je prišla iz Žirovnice vesela novica: streha nad Čopovo domačijo je že dobila svojo prvo podobo, in če bo šlo vse po načrtih, bo rojstna hiša znamenitega Slovenca odprta za javnost v najbližji prihodnosti.

Načrte za obnovo rojstne hiše Matije Čopa je pripravil Zavod za spomeniško varstvo v Kranju, celotno akcijo, v katero so vključeni domala vsi krajevni občinski dejavniki, pa vodita Krajevna skupnost Žirovnica in Kulturna skupnost Jesenice. Obnova Čopove domačije se bo po svojem sklepnem dejanju vključila v znano akcijo šolskega kulturnega društva "Prešernov rod" iz Žirovnice, med slovenski šolarji znane kot akcije trajne veljave z naslovom "Po poteh kulturne dediščine". Začenja se v Vrbi, rojstni vasi prvaka slovenskih pesnikov, dr.

Franceta Prešerna, nadaljuje na Rodinah, kjer se je rodil pisatelj Janez Jalen, v Doslovčah, rojstnem kraju pisatelja Frana Saleškega Finžgarja, v sosednji Breznici, kjer so se v Honovi hiši sredi vasi rodili bratje Janša: Anton, Valentin in Lovro; Anton (1734-1773) je bil prvi učitelj čebelarstva na dvoru cesarice Marije Terezije na Dunaju, končuje pa na stičišču glavne in krajevne ceste Moste-Begunje, kjer je največje naselje Žirovnica.

Stari del vasi se naslanja na prve vzpetine nižjega dela Peči-Lipja. V tem delu je obnovljena gostilna "Pri Trebušniku". Trebušnika, nekdanjega lastnika gostilne in trgovca s konji, je slikovito upodobil znani slovenski planinski pisatelj Janko Mlakar v svojem slovitem delu Gospod Trebušnik. Nasproti te gostilne je rojstna hiša Prešernove matere Marije Svetine, le nekaj deset metrov naprej, prav v vaškem osrčju, pa je rojstna hiša Prešernovega prijatelja in mentorja Matije Čopa, ki ga je naš največji pesnik še za življenja razglasil za "velikana učnosti". Ne da bi laskal svojemu najboljšemu prijatelju, je imel Prešeren za ta vzdevek tehten razlog. Matija Čop (26. januarja 1797, Žirovnica - 6.

julija 1835, Tomačevo pri Ljubljani) je bil namreč zelo izobražen človek, naš prvi est, literarni kritik, začetnik slovenske literarne zgodovine, teorije in primerjalne književnosti, povrh pa je imel še izjemen dar za jezike. Poznal je klasične, slovenske in vse glavne evropske jezike ter njihovo literaturo. S svojo literarno izobraženostjo je močno vplival na Prešerna; v mnogih vprašanih pesniške oblike mu je bil najboljši svetovalec.

Po svojih estetskih nazorih je bil Čop privrženec romantizma, cenil je sodobno in antično pesništvo, utemeljeval je tezo, da mora biti poezija narodna po jeziku in po duhu, zavzemal pa se je tudi za to, da bi slovensko slovnstvo doseglo čim večjo popolnost. S svojim delom je položil temelj novega obdobju v zgodovini slovenske literature, ki se je odslej, tudi po njegovi zaslugi, razvijala bolj vsestransko in z večjim poudarkom na umetniški vrednosti ustvarjanja.

Čeprav za takojšnjo obnovo Čopove domačije v Žirovnici ni dovolj denarja, potekajo gradbena dela na njegovi rojstni hiši vendarle po predvidenih rokih. Pred prvotno domačijo so že za-

čeli zidati posebne prostore, saj namenjajo podjetni domačini urediti še knjižnico ter Čopovo spominsko sobo in čitalnico. V Čopovi čitalnici naj bi v prihodnje prirejali posebna kulturna srečanja in večere.

To so uresničljivi načrti, Slovence doma in na tujem, posebej še spoštovalce Čopovega življenjskega, pa bo prav gotovo najbolj razveselila novica, da so te dni gradbeniki že postavili streho nad domačijo velikega slovenskega jezikoslovca in literarnega zgodovinarja in nad prizidkom njegove rojstne hiše. Tako bo Pot kulturne dediščine od Vrbe do Žirovnice, skupaj z Alejo slavnih rojakov - spominskim parkom z doprskimi kipi Janše, Čopa, Prešerna, Finžgarja in Jalna pred osnovno šolo v Zabeznici, kmalu bogatejša za pridobitev, izrednega pomena za ves slovenski kulturni prostor. Ko bosta objekta odprta za javnost, domačini pričakujejo, da bodo poleg številnih ljubiteljev kulturno zgodovinskih znamenitosti iz ožje domovine, prišli na obisk v Žirovnico tudi zamejski Slovenci iz Avstrije in Italije.

IVAN VIRNIK

SAP
TURISTIČNA AGENCIJA

Vabi na potovanja polna doživetij
SAN FRANCISCO - LOS ANGELES - LAS VEGAS - PHOENIX - PALM SPRINGS in kanjoni GRAND CANYON, BRYCE CANYON, ZION CANYON, s splovom po mirnem delu reke Kolorado — 14 dni, letalo PAN AM in avtobus. Odhod: 15. 10. 1990 - Cena 1.999 US dol.

IZRAEL — 8 dni, letalo Adria Airways, hoteli A-kat. Odhod 29. 11. 1990. - Cena 699 US dol.

Informacije in prijave: TURISTIČNA AGENCIJA SAP - Ljubljana - Titova 38 - Tel. (061)310868

Družba izdala dosje, Jamstveni odbor pa priredil tiskovno konferenco Plinski terminal družbe Monteshell predmet preudarnejšega razmišljanja

Po začetnih izredno ostrih polemikah izmenjavah po- staja načrt družbe Monteshell za plinski terminal na ob- močju bivše naftne rafinerije Aquila v Žavljah v miljski občini vse bolj predmet strokovnih analiz in preudarnih razmišljanj. Družba Monteshell je pred kratkim izdala do- sje, v katerem obnavlja zdaj že skoraj triletno zgodovino načrta ter utemeljuje njegovo gospodarsko in drugačno vel- javo oziroma neoporečnost. Po drugi strani pa pogloblja svoja stališča tudi Jamstveni odbor, ki vidi dokaz za uteme- ljenost svojih dvomov in kritik na račun plinskega termina- la med drugim tudi v opreznost stališč, ki jih do načrta v zadnjih časih zavzema deželna uprava. Svoje poglede je Jamstveni odbor podrobneje obrazložil na tiskovni konfe- renci, ki jo je priredil včeraj popoldne na sedežu WWF v Trstu.

O plinskem terminalu v Žavljah se je prvič začelo govo- riti konec leta 1987, in sicer v okviru širšega načrta, ki ga je družba Monteshell predstavila za prekalifikacijo kompleks- sa bivše rafinerije Aquile. Ta načrt je predvideval tudi ure- ditev obmorskega naftnega skladišča ter skladišče in obrat za proizvodnjo bitumnov, načelno pa je bil sprejet v spora- zumu, ki so ga 11. januarja 1988 sklenili v Rimu družba Monteshell, minister za industrijo, predsednik in podpred- sednik Dežele Furlanije-Juljske krajine, predsednik Pokra- jine Trst, tržaški in miljski župan ter predstavniki sindika- tov. Na deželni ravni je bil ta načrt potrjen v podrobnejšem dogovoru, ki je bil podpisan 8. oktobra 1988. Družba Mon- teshell v svojem dosjeju poudarja, da je v skladu s sporazu- mi obmorsko naftno skladišče začelo delovati že leta 1988, tovarna bitumnov pa julija 1989, medtem ko je že zdaj jas- no, da zaradi raznih zavlačevanj ne bodo mogli odpreti plinskega terminala v teku leta 1991, kot je bilo prvotno dogovorjeno.

Plinski terminal bi po načrtu, ki ga je izdelala francoska družba Geostock, moral obsegati podzemsko skladišče pro- pana s 40 tisoč kubičnih metrov kapacitete, skladišče buta- na s 10 tisoč kubičnih metrov kapacitete, pomol za ladje, ki bi plin dovažale, ter postajališča za tovornjake in vlake, ki bi plin odvažali. Dosje Monteshell podrobneje navaja siste- me in naprave, ki bi morali zagotoviti varnost plinskega terminala (plinska skladišča bi npr. bila 140 metrov pod zemljo), na osnovi raznih študij skuša obrazložiti, zakaj bi

terminal ne predstavljal nevarnosti za okolje, poleg tega pa ga tudi prikazuje kot pomembno pridobitev z zaposlovitve- nega vidika (direktno bi zagotovil 40, indirektno pa 65 de- lovnih mest) in sploh za krajevno gospodarstvo. Za uresni- čitev tega projekta bi družba Monteshell morala dobiti pri- voljenja kakih 50 uradov ustanov in uprav; nekatera je že dobila, pri drugih pa se je tudi zaradi pomislekov pripadni- kov Jamstvenega odbora in drugih zataknilo.

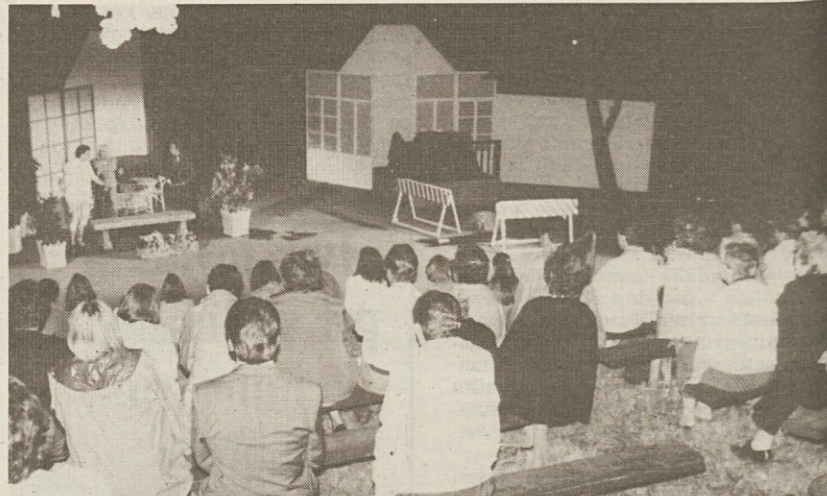
Jamstveni odbor v Trstu ni novost. Rodil se je pred štirimi leti, ko se je pojavil načrt za električno termocentra- lo na premo, zdaj pa je po daljšem mrtvili spet zaživel prav v odgovor na načrt plinskega terminala. Sestavlja ga kakih 20 naravovarstvenikov in vidnejših osebnosti tržaške- ga znanstvenega in političnega sveta.

Kot je na včerajšnji tiskovni konferenci povedal prof. Giacomo Costa, Jamstveni odbor nasprotuje plinskemu ter- minalu iz varstvenih in gospodarskih razlogov. Z varstvene- ga vidika je po mnenju Odbora nesprejemljivo že dejstvo, da je družba Monteshell dobila vrsto predhodnih dovoljenj za plinski terminal, ne da bi bila dokončno ocenjena var- nost in veljavnost projekta, medtem ko naj bi druga dovo- ljenja dobila, ko bi bila dela že v teku, se pravi ko bi bilo že prepozno projekt spreminjati. Sicer pa, da so dvomi o varnosti utemeljeni, je po mnenju Jamstvenega odbora mo- goče razbrati tudi iz odločitve deželne uprave, ki je dala izvesti o tem dodatno raziskavo, z izsledki katere bodo čla- ni Odbora sprotno seznanjeni.

Prof. Costa je postavil v dvom tudi model razvoja, v katerega se uokvirja plinski terminal. Po tem modelu bi se v Trstu razvil energetski in kemijski pol, kar pa je v na- sprotnju z znanstveno-raziskovalnimi in visokimi terciarnimi dejavnostmi, ki jih je naše mesto že začelo uspešno razvija- ti.

Na včerajšnji tiskovni konferenci je med drugimi govo- ril tudi posl. Willer Bordon, ki je v zvezi s plinskim termi- nalom vložil že dve parlamentarni vprašanji, in napovedal, da bi Jamstveni odbor utegnil septembra predlagati revizi- jo rimskega sporazuma o Aquili iz leta 1988, tržaški občins- ki svetovalec Paolo Ghersina pa je med drugim poudaril, da bi se o takšnem načrtu, kot je oni za plinski terminal, morali izreči tudi prizadeti ljudje na referendumu.

SSG na Padričah zaključilo poletno sezono Razveseljiv obisk komičnih predstav

V nedeljo se je na vrtu Gozdne zadruge na Padričah zaključila poletna sezona Slovenskega stalnega gledališča. Številnemu občinstvu se je ansam- bel predstavil s komedijo Marija Čuka "S trebuhu za kruhi", ki jo je režiral Jože Babič.

SSG se tako poslavlja od svojih gledalcev, ki so v poletnih dneh množič- no prišli na predstave. Ponovno se je namreč izkazalo, da je poletna sezona našega gledališča izjemno uspešna in da privablja številne obiskovalce, ki niso običajni gostje predstav v tržaškem Kulturnem domu. Gledališče se je po številnih vaseh predstavilo s primerno ponudbo, to je s satirično-komični- ma deloma, ki sta govorila o poteh in predvsem stranpoteh Slovencev v Italiji in seveda njihovih voditeljev.

Čukova komedija "S trebuhu za kruhi" je bila priredba (s številnimi dodatki in drugačnim zaključkom) "zimskega" dela "Lepo je v naši domovini biti...", s satirično lepljenko "Banana Hawaii" pa sta nas zabavala (in tudi pred pikro zrcalo postavila) Boris Kobal in Sergej Verč. Gledalci so sprejeli obe predstavi z velikim zanimanjem in tako pokazali, da je ponudba na prostem iz leta v leto bolj vabljiva.

Na sliki (foto Magajna) predstavitev Čukovega dela "S trebuhu za kruhi" v Mačkoljah.

Kdaj počitnice v prihodnjem šolskem letu

Kljub temu da smo še sredi poletja in da so številni šolarji in dijaki šele začeli dodobra uživati počitnice, na deželnem šolskem skrbništvu že »vrejo« priprave na novo šolsko leto 1990/91. Včeraj so med drugim objavili koledar šolskih počitnic za prihodnje šolsko leto, ki ve- lja za šole vseh stopenj in vrst ter za otroške vrtce. Šolsko leto se bo začelo 19. septembra, med- tem ko še niso določili, kdaj se bo pouk končal. Božične počit- nice bodo trajale od 21. decem- bra 1990 do 5. januarja 1991 (skupno torej kar petnajst dni), velikonočne pa od 28. marca do 3. aprila 1991 (sedem dni). Med šolskim letom, kot sicer že vrsto let, bodo na posameznih šolah lahko izkoristili še štiri dni počitnic, poleg tega pa bodo šolar- ji in dijaki prosti pouka seveda tudi ob državnih praznikih.

■ Dolinska občinska uprava vabi zainteresirane, ki bi radi opravljali službo spremlja priza- detih otrok v dolinski občini v šolskem letu 1990-1991, naj vložijo prošnjo v občinskem tajništvu na županstvu v Dolini. Rok za pred- ložitev prošnje zapade v petek, 3. avgusta, ob 12. uri.

Za akcijo je dalo pobudo Društvo naravoslovcev in tehnikov Tone Penko Mladi raziskovalci »na lovu« za ozonom

Dijaki so učinke ozona na mlade rastline spremljali strokovno, pa tudi z velikim zanimanjem

Društvo naravoslovcev in tehnikov Tone Penko iz Trsta je izpeljalo proti koncu šolskega leta posebno zanimivo in poučno akcijo v zvezi z onesnaže- njem zraka. Bila je to raziskovalno-di- daktična pobuda, v katero se je vklju- čilo sedem slovenskih srednjih šol. Eden od nujnih pogojev za uspeh ak- cije je bil vrt, na katerem so dijaki lahko opazovali posledice onesnaženja zraka, drug pogoj je bila razpoložli- vost profesorjev, toda po besedah predsednice društva prof. Marinke Pertot, ni bilo glede tega nobenih te- žav. Malce neroden je bil morebiti čas

akcije (maj-junij), toda iz objektivnih razlogov je to edini čas, ko lahko ste- čje tovrstna raziskava.

Pobude so se udeležile šentjakob- ska, openska, svetoivanska in nabre- žinska nižja srednja šola, med višjimi pa pedagoški licej, trgovski tehnični zavod in poklicni zavod. Kot indikator onesnaženosti zraka so dijaki izbrali ozon in njegov vpliv na rastline. Pri tem moramo vedeti, da v nizkih zra- čnih plasteh nastaja ozon po kemijski reakciji, ki jo povzroča sončno sevanje — predvsem ultra vijolični žarki — na

ogljikovodike in dušikove okside, ki nastajajo med izgoranjem bencina (izpušni plini, torej). V nizkih zračnih plasteh pa poznamo tudi naravni (an- tropogeni) ozon, ki prihaja kot vdor iz visokih zračnih plasti predvsem ob nevihtah oz. atmosferskem razelektre- nju.

Količina ozona v onesnaženem zra- ku je odvisna od gostote prometa, na- njo pa vplivajo tudi drugi dejavniki, med katerimi naj omenimo spraye in hladilne naprave. Raziskava, za katero je dalo pobudo društvo T. Penko, je bila usmerjena predvsem v ugotavlja- nje ozona, ki nastaja zaradi prometa, kajti ta pojav je posebno opazen v toplih mesecih, ko ga pospešujejo son- čni žarki. Ozon uničuje mikroorganiz- me in ga zato — v primernih količi- nah — uporabljajo za steriliziranje vode, za dezinficiranje in osvežanje zraka v zaprtih prostorih, nadalje za beljenje olja, voskov, tekstila itd. Na rastlinah pa je njegov učinek škodljiv, saj povzroča okvare na rastlinskih ce- lich in liste pravzaprav — ožge. Ne- gativni učinek je še posebno viden na mladih svežih listih rastlin, ki so na ozon zelo občutljive. Te rastline — med njimi so tudi koprive — imenuje- jo bioindikatorji.

Pa preidimo k dijakom. Društvo T. Penko je dijakom nudilo sadike bioin- dikatorjev in pa popisne pole z navo- dili, na katere so dijaki — raziskovalci stalno zapisovali zapažene spremem- be. Gre za metodo, nam je povedala prof. Pertotova, ki je popolnoma znan- stvena in že uveljavljena. Dijaki so

poldrugi mesec zelo navdušeno opazo- vali, beležili, risali, računali in primer- jali, tako da je bil uspeh akcije z di- daktičnega vidika nadvse dober. V prihodnjem šolskem letu bodo poda- tke o količini ozona (za katerega so vsekakor ugotovili, da ga je precej) sistematizirali in obdelali. Naj pri tem še zapišemo, da bo Prirodoslovno društvo Slovenije prihodnje šolsko leto priredilo podobno akcijo na vseh šolah v Sloveniji.

Razpis za razstavo »S fotokamero v naravo«

Razpis za jesensko razstavo »S fotokamero v naravo«, ki jo prire- ja Društvo naravoslovcev in teh- nikov Tone Penko iz Trsta, pred- videva dve skupini:

- a — srednješolska mladina
 - b — ljubitelji narave
- Poudarek naj bo na vsebini, na- ravoslovnem sporočilu slike, in ne izključno na likovnem izrazu. Od- tujevalne tehnike niso dovoljene. Sprejemali bodo fotografije iz na- slednjih tematskih skupin:
1. neživa narava in pokrajina
 2. rastlinstvo
 3. živalstvo

iz Furlanije-Juljske krajine, Slo- venije in Istre.

Za vsako od navedenih skupin lahko pošlje avtor največ pet del. Najmanjši format za črno-bele in barvne fotografije je 18 x 24 cm, barvni diapozitivi so lahko v for- matih 24 x 36 mm in 6 x 6 cm. Slike morajo biti neobjavljene.

Fotografije bo ob uradnih urah sprejemalo tajništvo Slovenskega raziskovalnega inštituta (SLORI) v Trstu, Ul. Gallina 5, kjer bodo av- torji dobili vrnjene izdelke teden po koncu razstave. Avtorji so na- prošeni, naj svojih del ne pošiljajo po pošti.

Zadnji rok za oddajo del je 31. oktober.

Društvo Tone Penko vabi vse, ki se ukvarjajo z naravoslovno fo- tografijo in šole, naj se udeležijo razstave.

Zadnji julijski konec tedna v znamenju poletnih prireditev in vaških praznikov Naval obiskovalcev v Zgoniku in v Mačkoljah

Zadnji konec tedna v juliju je potekal v znamenju številnih vaških praznikov in šager, ki so povsod zabeležili izredno visok obisk, tudi po zaslugi visoke temperature, ki je kar silila ljudi iskat osvežitve. O športnih praznikih v Bazovici in na Proseku poročamo na športnih straneh, o zaključku kar dvoteden- skega praznika v Podlonjerju pišemo na 6. strani, tu

pa naj vsaj s sliko zabeležimo praznika v Zgoniku in v Mačkoljah, kjer so doživeli (kot je sicer že tradici- ja za ti dve prireditvi) pravi naval obiskovalcev.

Na festivalu dela in Unità v Zgoniku je v nedeljo nastopila godba na pihala od Korošcev (na sliki levo - foto Križmančič), zvečer je bil seveda ples s kopr- skim ansambлом MI, medtem ko se je praznik za-

ključil sinoči ob zvokih ansambla Happy Day. Tudi na šagri KD Primorsko v borovem gozdiču v Mačko- ljah so za kulturni program izbrali godbo z nasto- pom Pihalnega orkestra Breg, ljubitelje lepega petja pa je navdušil nastop koprskih Šavrin (na sliki de- sno - foto Magajna). Za ples je v nedeljo igral an- sambel Štajerskih 9, sinoči pa ansambel Pomlad.

Z akcijo o onesnaženju zraka je Društvo naravoslovcev in tehnikov T. Penko »šlo na počitnice«, vendar se prej je poskrbelo za razpis fotograf- skega natečaja, ki ga objavljamo v po- sebnem okviru. Društvo bo namreč pripravilo jeseni razstavo naravoslov- ne fotografije, ki jo je že priredilo Pri- rodoslovno društvo Slovenije v sode- lovanju z Inštitutom za gozdno in les- no gospodarstvo Slovenije in z Zavo- dom RS za varstvo naravne in kultur- ne dediščine, razstavo pa bo obogatilo z izdelki domačih avtorjev. V ta na- men društvo vabi vse, ki se ukvarjajo z naravoslovno fotografijo, da se raz- stave s svojimi izdelki udeležijo.

Sporazum med demokristjani, socialisti in Slovensko skupnostjo

Po dolgih pogajanjih bodo drevi izvolili župana in občinski odbor

Danes zvečer se bo v Nabrežini sestel devinsko-nabrežinski občinski svet, ki bo izvolil novega župana in odbor. Včeraj je bil med drugim sestanek med političnimi tajniki KD, PSI in SSK, na katerem so izpopolnili širši sporazum, ki bo omogočil izvolitev devinsko-nabrežinskega župana.

Nocoj bi torej moral postati novi župan demokristijan Dario Locchi, ki bo prvi župan italijanske narodnosti v občini. KD bi ob tem prešla še eno odborništvo in sicer za zdravstvo. Slovenska skupnost bo imela podžupana in tri odbornike in sicer za proračun in osebe, za kulturo in šport ter za okolje in občinske službe, imeli bi tudi člana gradbene komisije. PSI bo imela dva odbornika in sicer za urbanistiko in za javna dela.

Sporazum, ki so ga stranke dosegle, pa ima širši, to je pokrajinski, značaj. SSK bodo vključili v pokrajinsko pet-

strankarsko koalicio. V ta namen je odstopil pokrajinski odbornik KD Brat, kar pomeni, da bo Harej postal član tržaškega pokrajinskega odbora. Sporazum med strankami pa predvideva tudi nekatere spremembe v upravnih telesih ustanov pokrajinskega značaja, kot so prevozno podjetje ACT, podjetje za gradnjo ljudskih stanovanj IACP ter Turistična in letoviščarska ustanova in nekaterih drugih ustanov, kamor naj bi vstopili tudi odborniki SSK. Skratka, sporazum pomeni pokrajinsko vključitev SSK v dosedanje petstrankarsko koalicio in s tem v razne organizacije in ustanove. Prav eno izmed predsedstev omenjenih ustanov naj bi v bodoče pripadalo SSK.

Sporazum med tremi strankami ima seveda svojo politično osnovo, ki predvideva med drugim preverjanje o opravljenem delu neke v polovici

mandatne dobe ter zamenjavo med Locchijem in Bojanom Brezigarjem. O vseh teh problemih je bil včeraj govor tudi na razširjenem sestanku v nabrežinski dvorani Igo Gruden, kjer so se zbrali odborniki, kandidati in člani pokrajinskega vodstva SSK.

Kljub sporazumu, ki je v bistvu dosežen, pa bo po vsej verjetnosti nocojšnja seja devinsko-nabrežinskega občinskega sveta dokaj živahna. Na seji bomo slišali točne vsebinske okvire sporazuma in seveda programske smernice. Pričakovati pa je tudi dokaj oster nastop opozicije, prevsem KPI. Tajnik devinsko-nabrežinske sekcije KPI Walter Škerk je že včeraj posredoval tisku izjavo, v kateri je med drugim rečeno: »Naša domača javnost je naravnost zaprepadena zaradi vedenja PSI in SSK, ki sta brez vsakršne časti zavrgli upravičena pričakovanja naših ljudi.« Škerk pravi, da je KPI že med volilno kampanijo predlagala zaveznitvo med KPI, PSI, SSK in Zelenimi, ki bi jamčilo slovenskega župana. Komunisti so pri tem še posebno ostri do stališč SSK, saj Škerk naglasuje: »Posebno žalostno je, da je SSK, ki je na volitvah odtrgala komunistom veliko slovenskih glasov zaradi neresničnega gesla "Brezigar je edini možni slovenski župan", gladko pozabila na volilne obljube in se v praksi sporazumela s KD, da bo podprla Locchija.« SSK seveda zavrača podobne obtožbe in pravi, da so bile drugačne možnosti v izrazito škodo Slovencev in sicer njihova odsotnost pri upravljanju občinske uprave ali pa predčasne volitve, katerih izid bi bil nepredvidljiv.

Za novi upepeljevalnik

Občina bo vložila priziv na Državni svet

Včeraj se je pod predsedstvom starejšega odbornika Sergia Traunerja (župan Richetti je bil zadržan zaradi bolezni) sestel tržaški občinski odbor in med drugim razpravljalo o problemih, povezanih z ureditvijo novega upepeljevalnika. Deželno upravno sodišče je namreč konec prejšnjega tedna sprejelo priziv nemške družbe Brown Boveri in italijanske Aeri impianti ter začasno preklalo nalog za gradnjo upepeljevalnika, ki ga je tržaška občinska uprava na osnovi dražbe poverila milanski družbi Emit. Brown Boveri in Aeri impianti sta namreč mnenja - in z njima se očitno strinja tudi deželno upravno sodišče, da se je tržaški občinski odbor pri določitvi zmagovalca dražbe držal spornih kriterijev. In tako so se dela za izgradnjo upepeljevalnika ob Industrijskem kanalu pri Žavljah ustavila.

Tržaški občinski odbor pa se z odredbo deželnega upravnega sodišča nikakor ne strinja. Na včerajšnji seji je izrazil prepričanje, da se je pri določitvi zmagovalca dražbe držal vseh pravil, zaradi česar je sklenil, da bo vložil priziv na Državni svet. V tiskovnem sporočilu, ki ga je izdal takoj po seji, je tržaški občinski odbor izrazil tudi upanje, da bo deželno upravno sodišče preklalo svojo odredbo in omogočilo nadaljevanje gradnje objekta, ki je velikega pomena za tržaško občino in za katerega so že bila zagotovljena velika denarna sredstva. Odredba deželnega upravnega sodišča namreč spravlja v nevarnost tudi nekatere prispevke Sklada za investicije in zaposlovanje FIO za upepeljevalnik.

Potovati z vlakom bo do septembra na nekaterih progah veliko ceneje

Od 1. avgusta bodo železniške vozovnice na nekaterih pomembnejših italijanskih progah cenejše. Splošno ravnanje državnih železnic je namreč sklenilo sprožiti reklamno kampanjo, ki bo trajala do 15. septembra in med katero bo mogoče potovati z vlakom po znatno nižjih cenah. Ponudba velja sicer samo za nekatere vlake, in sicer za vlake, ki nosijo siglo ETR 450 in ki so oštevilčeni s 501, 507, 504 in 508 na progi Rim-Benetke, 503, 511 in 506 na progi Turin-Milan-Rim, ter 509, 500 in 510 na progi Milan-Rim (gre za tako imenovane »pendoline«, ki povezujejo najpomembnejša mesta in vozijo z rekordno hitrostjo). Vozovnica za potovanje iz Benetk v Rim bo v tem času stala torej le 82.500 lir, kar predstavlja približno tretjino manj od običajne cene. Podrobnejše informacije je vsekakor mogoče dobiti pri blagajnah in potniških agencijah državnih železnic.

Danes zadnji dan razdeljevanja bencinskih bonov

Danes bo dokončno zapadel rok za razdeljevanje dodatnega svežnja bonov za bencin po znižani ceni, ki jih je tržaška Trgovinska zbornica namenila podjetjem, trgovcem, krajevnim upravam, trgovskim zastopnikom in drugim institucijam. Kot je znano, trgovski zastopniki in potniki prejmejo še bone za 400 litrov bencina, dvignejo pa jih lahko še danes na sedežu Trgovinske zbornice na Borznem trgu 14 od 8.30 do 11.40 (ob dvigu bonov je treba predstaviti prometno knjižico). Podjetja, krajevne uprave in druge institucije pa imajo pravico še do 125 litrov bencina na vozilo. Bone, za katere je treba prav tako predstaviti prometno knjižico posameznega vozila, pa lahko dvignejo na sedežu tržaškega Avtomobilskega kluba v Ul. Cumano 2 od 9. do 13. ure.

Z gradnjo velike plavajoče platforme se Cartubi uveljavlja v ladjedelništvu

Konzorcij Cartubi je v zadnjih mesecih opravil nov kvaliteten preskok: ob popravilju in vzdrževanju ladij se je lotil namreč nove dejavnosti, ki bo prav gotovo utrdila tudi njegovo ekonomsko vlogo. V ladjedelnici konzorcija na pomolu Bratov Bandiera so namreč začeli graditi tudi posebne ladje in plovila. Prav v teh dneh končujejo svoje prvo pomembnejše delo, in sicer posebno plavajočo ladjedelniško platformo, ki jo je naročila beneška ladjedelnica Lucchese (grupa Zacchello) in v kateri bodo v bodočnosti popravljali in vzdrževali zmanjane in priljubljene beneške parne čolne. Plavajočo platformo, ki je dolga 50 in široka 18 metrov ter v kateri bodo lahko popravljali ladje, teže do 800 ton, bodo beneškemu ladjarju izročili čez približno dva tedna (gradnja je trajala skupno štiri mesece in dve milijardi lir).

Po tem uspešnem delu pa čakajo konzorcij še nova naročila, med katerimi sodijo izgradnja nove plavajoče ladjedelniške platforme ter gradnja poseb-

nih plovil za prevažanje nafte ali premoga. Uspešna gradnja platforme, nam je povedal predsednik konzorcija Cartubi Giovanni Franco, je namreč prepričala upravitelje konzorcija, da nadaljujejo po tej poti, pa čeprav ne bodo opustili svojih tradicionalnih dejavnosti, ki so konzorciju omogočile, da si ustvari precej obširen delokrog (med njegovimi stalnimi naročniki in partnerji so namreč številne jugoslovanske, madžarske, avstrijske in druge ladjarske družbe).

Uveljavitev konzorcija v tem novem

V Dolini težave z vodo

Uprava občine Dolina sporoča, da je danes prekinjena dobava vode za Krmenko, Lakošče in Križpot od 10. do 12. ure zaradi popravil na vodovodnem omrežju.

sektorju pa naj bi pripomogla tudi krešitvi dolgoletne afere, ki je večkrat postavila v dvom sam obstoj konzorcija. Le-ta ima ladjedelnico na pomolu Bratov Bandiera, kjer je začel delovati leta 1978 v sklopu ladjedelnice Alto Adriatico. Ko so leta 1981 ladjedelnico zaprli, so konzorciju začeli odrekati dovoljenje, da zaseda javno površino (načrtovali so verjetno nove strukture za razmah navtičnega turizma). Tega vprašanja še do danes niso rešili, saj je konzorcij vsakih šest mesecev moral vlagati prošnje za začasno uporabo javne površine.

Kaže pa, da bodo tudi ta problem v kratkem rešili, saj je predsednik Avtonomne pristaniške ustanove Fusaroli že namignil na dejstvo, da bi EAPT oktobra (ko bo zapadlo sedanje dovoljenje) lahko izdala večletno dovoljenje za zasedanje pomola. Na ta način bi konzorcij imel najugodnejše pogoje za nadaljnji razvoj.

Za Stalno gledališče F-JK je pot iz krize še neznanka

Stalno gledališče Furlanije-Juljske krajine »plove« na milijardi in 600 milijonov lir deficita in zaenkrat še nihče ne ve, kako se bo rešilo iz hudourniških vrtnicev. Kriza je zaskrbljujoča: notar Gargano se je že po nekaj tednih odrekel predsedniškemu mestu, sam je izjavil, da ne vidi izgledov in da je teater že izsušil Deželo, v zadnjem tednu so se zvrstili razni sestanki in seje, ki pa so kot edini pozitivni učinek imeli odobritev občinskega prispevka za 60 milijonov lir, s katerimi naj bi uslužbencem izplačali plače.

Tudi včerajšnje srečanje med županom Richettijem in Garganom ni prineslo razjasnitve. »Župan Richetti in notar Gargano sta poglobljeno in razčlenjeno razpravljala o perspektivah gledališča«, piše v tiskovnem poročilu Občine. Tudi v nadaljevanju ni bolj spodbudno, saj vzemo le še to, da sta sogovornika opravila specifično analizo upravnega in finančnega položaja ter preverila možnosti za postopno izboljšanje položaja. Gargano ni prekladal svojega odstopa, obvezal pa se je, da bo preveril konkretne možnosti za izhod iz krize.

Na Garganov odstop je medtem reagiral sindikalna zveza, za katero je znak globoke odločitve samo dodaten, ki je že dolgo značilna za Stalno gledališče. Sindikati zahtevajo hitro rešitev vprašanja predsednika, takojšnjo obnovo upravnega sveta (že nekaj let resničnega), večjo jasnost glede organizacijskega finančnega položaja in ureditve vseh uradnih zadev. Sindikati vsekakor poudarjajo, da se bodo zavzemali za rešitev krize, ki bi utegnila imeti hude posledice za kva-

liteto produkcij, za zaposlene delavce in nenazadnje za 12 tisoč abonentov.

Komunistični svetovalec Pessato je v tiskovni noti naprtil odgovornost za krizo v gledališču petstrankarski večini in nekaterim njenim predstavnikom v upravnem svetu gledališke ustanove. KPI, opozarja Pessato, je že leto dni neuspešno opozarjala občinski odbor na hude upravne in finančne težave teatra, zato ni podprla »rešitve«, ki je jo odbor pred nekaj meseci sprejel, češ da je dokončna. Kot dokazuje Garganov odstop, ugotavlja Pessato, se je kriza le še poglobila, čeprav si pred njo nekateri zapirajo oči. Ne da bi se zaenkrat dotaknili vprašanja kulturnih izbir, komunisti zaenkrat predlagajo nekaj maloštevilnih, a nujnih korakov: izčrpno pojasniti finančno stanje za tekoče in naslednja leta, s kvalitetskimi posugi odpraviti sedanjo dvoumno organizacijsko ureditev, spremeniti statut, ki je doslej omogočal improvizirano in konfuzno upravljanje Stalnega gledališča.

Danes v Coroneu zabavni kabaret

Skupina Contro cabaret Triestino prireja danes v koronejskem zaporu zabavni kabaret, na katerem bodo nastopili priljubljeni tržaški komiki, kot so Luciano Bronzi, Walter Bolton, Sandra Guerini, Andrea Guzzardi, Antonella Brezzi in Lucio Dreos.

To je prva tovrstna prireditev v upravi novega direktorja zabora Sbriglio, ki se v vabilu novinarjem že vnaprej zahvaljuje umetnikom za sodelovanje.

Za doslednejše spoštovanje zakona št. 194 v naši deželi

V dvanajstletni obračun izvajanja zakona o prostovoljni prekinitvi nosečnosti v naši deželi je mogoče zapisati več pozitivnih postavk, vendar pa ostaja še precej dolga vrsta težav, ki v bistvu onemogočajo, da bi bil dosežen prvenstveni namen zakon št. 194, ki je vzpostavitev takšnih pogojev, ko bi bili posegi prekinitve nosečnosti izredno maloštevilni. Pregled o izvajanju zakona v Furlaniji-Juljski krajini je pripravil Deželni odbor za obrambo in izvajanje zakona št. 194, ki je včeraj zjutraj predstavil članom pristojne deželne komisije zbrane podatke in pa predlog o ustanovitvi posebnega Deželnega observatorija o izvajanju zakona št. 194, ki naj bi kot organizem deželnega odborništa za zdravstvo in deželnega sveta v resnici lahko opravljal vlogo »nadzornika«.

Deželni odbor, ki ga sestavljajo predstavnice različnih političnih strank (včerajšnjega srečanja so se udeležile Ester Pacor-KPI, Anna Volli-PRI, Anna Petkovic-PSDI in Anna Caroli za zelene), je namreč lahko le opominjal na razne težave, s katerimi je bila posejana pot toliko osporavnega zakona št. 194. Tudi ob tej priložnosti so članice od vseh pristojnih zahtevale, naj se zavzamejo, da bosta spoštovana duh in črka zakona o prostovoljni prekinitvi nosečnosti. Po mnenju članic omenjenega odbora pa sta za dosledno izvajanje zakona nujni globlje poznavanje položaja v deželi in pa resnična zavzetost, da se zadosti določilom državnega zakona. Zato so po eni strani predlagale nastanek Deželnega observatorija, v katerem bi bile predstavnice političnih sil, ki so osnove Deželnega odbora, in pa zastopniki strokovnega osebja in uporabni-

kov. Po drugi pa so predstavile gradivo z javnega srečanja, ki ga je Deželni odbor pripravil 29. marca letos in ki nudi prerez čez celoten položaj v deželi.

V dokumentu, ki je nastal na osnovi poročil številnih zdravstvenih delavcev iz vseh štirih pokrajin naše dežele, so poudarjene bistvene svetle in temne plati v zvezi z izvajanjem zakona št. 194. Med pozitivne nedvomno sodi stalen upad števila posegov, kar je še zlasti zaznavno od leta 1983. Posluževanje možnosti prostovoljne prekinitve nosečnosti se je še posebej zmanjšalo v tistih predelih, v katerih je delovanje družinskih posvetovalnic bolj občutno. Ob nižanju skupnega števila pa se niža tudi število žensk, ki se v drugo poslužijo možnosti po zakonu predvidenega splava.

Takšen trend je vsekakor pozitiven, so poudarile članice Deželnega odbora, vendar pa je število posegov še previsoko, zato je potrebno doslednejše izvajanje zakona št. 194 predvsem v duhu zaštite materinstva.

Ob tem pa ostaja še cela vrsta neresenih vprašanj, med katerimi je še vedno izredno pereč odnos do mladotelnice. Veliko se jih namreč še vedno zateka k mazačem ali k tistim, ki opravljajo posege prekinitve nosečnosti izven zakonskih predpisov.

Tudi v FJK je visoko število zdravstvenih delavcev-oporečnikov: mednje sodi 31% vseh ginekologov, 38% anesteziotov in 34% pomožnega osebja, ob tem je Odbor mnenja, da razlogov ne gre vselej pripisati vesti. Zbrani podatki so nadalje pokazali, da veliko večino prošenj za prekinitev nosečnosti podpiše družinski zdravnik.

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega

Ivana Košuta
(Procesijev)

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način počastili njegov spomin.

Družina

Trst, 31. julija 1990

28. 7. 1989 28. 7. 1990

Leto dni je že minilo, odkar nas je zapustila naša draga ljuba

Zorka Živic
por. Čok

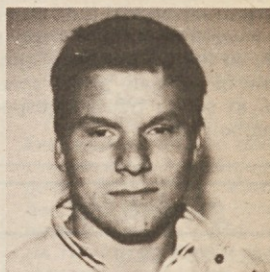

Z ljubeznijo in žalostjo se je spominjajo mož Mirko, sinova z družinami ter vsi sorodniki.

Lonjer, 31. julija 1990

31. 7. 1988 31. 7. 1990

Andrej Ražem

Živeti v srcu tistih, ki te ljubijo, ne pomeni umreti.

Dragi Andrej, čas mineva, vedno več nam manjkaš.

Starši in brat

Bazovica, 31. julija 1990

31. 7. 1986 31. 7. 1990

Ob 4. obletnici smrti našega ljubljene moža in strica, nepozabnega svetovanskega zdravnika

dr. Draga Martelanca

Z ljubeznijo se ga spominjajo žena Jožica in nečakinje Majda, Dora in Lidija

Trst, Ljubljana, Dimitrovi, 31. julija 1990

Pokrajinsko združenje rejcev izraža družini iskreno sožalje ob nenadni prerani smrti svojega odbornika Rodolfa Luccasa.

Ob prerani izgubi člana Rudija Luccasa izreka prizadeti družini globoko sožalje Zadruga Dolga Korona.

Pokrajinsko združenje rejcev izreka svojcem iskreno sožalje ob bridki izgubi svojega dolgoletnega člana in odbornika Rafaela Grgiča.

Ob izgubi dragega očeta Rafaela izreka Svetku Grgiču in svojcem občuteno sožalje Tržaški oktet.

Ob tragični izgubi Silvana Scrocara izreka Deanu in svojcem najgloblje sožalje PD Slovenec.

Fantovska in dekleška iz Boršta in Zabračka izrekata Deanu in Ester ter družini iskreno sožalje ob prerani izgubi Silvana Scrocara.

V Podlonjerju konec dvotedenskih kulturnih in zabavnih prireditev

Sinoči so se v Podlonjerju zaključile kulturne in družabne prireditve, ki jih je organiziralo Zdrženje prijateljev Podlonjerja.

Začele so se že 16. julija z nastopom godbe na pihala »Triestissima«. Člani godbenega ansambla so obhodili številne svetoivanske in podlonjerske ulice in ustvarili s svojim nastopom lepo in prijetno vzdušje v tem poletnem času, ko življenje v mestu in predmetjih nekako zamre in imajo tisti, ki so ostali doma, le malo možnosti za razvedrilo.

V torek, 24. julija, so organizatorji priredili majhno »korido« za pokal »del muso roto«. Pravih bikov seveda ni bilo, zato pa je bilo veliko veselja in dobre volje pri kioskih, ki so jih pripravili v ljudskem domu.

V sredo in četrtek so v Ljudskem domu priredili celo pustno rajanje. Zamisel, ki je bila za ta okraj nova, je naletela na uspeh, saj so se ljudje nasmejali in nazabavali. In zakaj ne bi bil pust tudi v poletnem času?

V petek je bil na programu gastronomski večer, na katerem so gostom ponudili razne specialitete. In ker so bile res dobre, lahko rečemo, da je tudi na pobuda uspela.

V soboto in nedeljo je bil v Ljudskem domu ples manderjerjev (na katerem je bila posneta tudi gornja slika - foto Magajna). Pravih, tistih starih, pristnih manderjerjev je seveda vse manj. Je pa bila hvalevredna pobuda organizatorjev, da so to staro navado in običaj obudili.

K tej pobudi spada tudi ponedeljkov ples venderigel, torej tistih naših žensk, ki so leta in leta na svojih plečih nosile in zalagale mesto s svojimi pridelki, ki so jih tržaške gospodinje vedno najbolj cenile.

V ponedeljek se je tem pobudam pridružila še razstava vrtnarjev z njihovimi pridelki in raznimi primerki vrtnarskega orodja.

V sredo je bil na programu športni večer, na katerem je, poleg športnikov, sodelovala tudi godbena skupina »Ongia« iz Milj.

Niti predstavitev domačih lepotic ni manjkala. Na četrtkovi prireditvi so izvolili celo najlepšo (čeprav so bile lepe in prikupne vse).

V petek je imela pri Sv. Ivanu svoj celovečerni koncert godba na pihala »G. Verdi«, ki je pritegnila občinstvo tega okraja, pa tudi od Podlonjerja in Lonjerja.

Tu pa se prireditve še niso zaključile. V soboto so imele namreč svoj ples

šivilje, ki jih je bilo včasih prav v tem predelu predmestja veliko in vse so bile pridne in cenjene. Sledil je večer vinske pesmi.

V nedeljo so se predstavili člani domače folklorne skupine. Tudi ta prireditev je lepo uspela, saj so domačini zelo navezani na folklor in na domače folklorne ples.

Sinoči je bila še zaključna prireditev z nagrajevanjem najboljših vinogradnikov.

V vsem tem času - od 16. julija dalje - so potekala še razna tekmovanja, turnirji in igre, kar vse je privabilo veliko tekmovalcev in navijačev. Ves ta čas so delali dobro založeni kioski, kjer ni manjkalo gostov, saj je bilo vreme ves čas kar lepo in torej organizatorjem naklonjeno. (nl)

prispevki

Ob 15. obletnici smrti Pinota Medena darujeta Kristina in Majda 25.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

V isti namen darujeta žena Julka in Luciana 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

V spomin na pok. Avgusta Saina darujeta Toni Vocchi in Loredana 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

V isti namen daruje Gigi Bruzi 10.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

Stojan Gruđen daruje 40.000 lir za Vaško skupnost Praprotno.

V spomin na Cvetka Maganjo darujeta Zora in Roži z družino 20.000 lir za ŠD Mladina iz Križa.

V spomin na Ersilijinega brata Giusta darujeta Edi, Mili in Nada 75.000 lir za Center za rakasta obolenja.

Danica Vrčon daruje 50.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

V spomin na Slavka Guština darujeta Silva in Pepi 10.000 lir za malega Giulija Vidalijskega.

Namesto cvetja na grob Justa šegine, Erneste Jagodic ter Slave in Franca Košute darujeta Maja in Pavel Fonda 200.000 lir za Zadržini center za socialno dejavnost.

Namesto cvetja na grob Tončke Pečar daruje družina Milkovič (Gropada 5) 20.000 lir za SKD Skala.

Namesto cvetja na grob Tončke Pečar daruje družina Mužina (Gropada 19) 20.000 lir za KD Skala iz Gropade.

V spomin na Alojzija Sedmaka darujeta žena Gabrijska in hči Zora 50.000 lir za malega Giulia Vidalijskega.

V spomin na Albino Filipčič vd. Blocker darujeta Vojko in Savica 50.000 lir za ŠD Adria.

Namesto cvetja na grob Josipa Guština daruje družina Vittorio Cesar (Repnič št. 43) 100.000 lir za kardiološki oddelek.

Namesto cvetja na grob Ivana Košute (Procesijev) darujejo vnuki 140.000 lir za Dijaško matico.

V počastitev spomina Ivana Košute (Procesijev) darujeta Neva in Marjan 30.000 lir za TPK Sirena.

Ob priliki partizanskega shoda v Bazovici daruje bivša senatorka, podpornica članica, Jelka Grbec 100.000 lir za TPPZ Pinko Tomažič.

Ob pratizanskem shodu v Bazovici daruje tovarišica Sofija Ambrozet 200.000 lir v zahvalo in navdušenost ob izvedbi veličastnega koncerta TPPZ Pinko Tomažič.

V počastitev spomina Vlaste Kosmač - Družina darujeta družini Rojc in Petaros 30.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

Namesto cvetja na grob pok. Rafaela Grgiča in Pepija Guština daruje družina Mirana Kureta 100.000 lir za dekliski zbor Glasbene matice.

Ob 10. obletnici smrti Jožeta Cesarja daruje Roža Cesar 50.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

V spomin na Pepija Guština darujeta Miloš in Ani 50.000 lir za sekcijo KPI J. Pagan - Zgonik, 50.000 lir za Sklad Dela, 50.000 lir za KD Rdeča zvezda in 50.000 lir za ŠK Kras.

V spomin na dolgoletnega prijatelja in tovariša Josipa Guština darujeta Anica in Srečko Oreš 50.000 lir za dom - spomenik padlim v NOB v Briščkihih.

V spomin na ljubljenege moža dr. Draža Martelanca, na njegova starša Doro in Angela in na njegove padle brate Vladimirja, Milivoja in Cirila Martelanca daruje žena Jožica 200.000 lir za TPPZ Pinko Tomažič.

Za odkup sedeža Sklada Mitja Čuk darujeta Maria Puntar 30.000 lir in družina Carli (Trebče 170) 100.000 lir.

Gospa Marija Sosič (Ul. Refosco 9) daruje 10.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

V spomin na prijateljico Dragico Malalan darujeta Marija in Lucia Hollstein 100.000 lir za odkup Sklada Mitja Čuk.

Ob 1. obletnici smrti mame Emilije Gori por. Grilanc darujejo hči Marta, Evgen in otroci 100.000 lir za odkup sedeža Sklada Mitja Čuk.

Namesto cvetja na grob Josipa Guština darujeta družini Stopar in Križmančič (Vrhpolje) 50.000 lir za odkup sedeža Sklada Mitja Čuk.

Namesto cvetja na grob Josipa Guština daruje Boris Ravbar z družino 50.000 lir za odkup sedeža Sklada Mitja Čuk.

Namesto cvetja na grob drage Nataline Petelin darujeta Alekseja in Primož Možina 50.000 lir za Center za socialno dejavnost.

Namesto cvetja na grob pokojne Erneste Jagodic daruje družina Pertot (Zürich) 50.000 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob pokojnih Slave in Franca Košute daruje družina Pertot (Zürich) 50.000 lir za Glasbeno matico.

V počastitev spomina dragega Rafaela darujeta Stanko in Milena Bole 50.000 lir za SKD Slovan.

V spomin na pok. Pepija Guština darujeta Dorica in Radi Pečar 30.000 lir za ŠK Kras.

Na drugem srečanju Malalanov so prisotni zbrali 90.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

Ob prvi obletnici smrti nepozabne žene Silvije Colje daruje mož 50.000 lir za Zdrženje aktivistov in invalidov NOB.

V spomin na Slavo in Franca Košuto daruje Zdenka Šavli 25.000 lir za Zadržni center za socialno dejavnost.

Namesto cvetja na grob Pepija Guština daruje Sandro Gruđen (Zgonik) 15.000 lir za MePZ Rdeča zvezda.

V spomin na Pepija Guština daruje družina Rolli iz Zgonika 25.000 lir za ŠK Kras in 25.000 lir za KD Rdeča zvezda.

V spomin na Pepija Guština daruje Stanko Milič iz Zgonika 25.000 lir za KD Rdeča zvezda, 25.000 lir za ŠK Kras, 25.000 lir za sekcijo KPI iz Zgonika in 25.000 lir za sekcijo VZPI-ANPI iz Zgonika.

Namesto cvetja na grob Rafaela Grgiča daruje družina Grgič (Padriče 62) 20.000 lir za ŠZ Gaja, 15.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Padričah in 15.000 lir za KD Slovan.

Namesto cvetja na grob Dragice Malalan darujeta Slavko in Marija Sosič 25.000 lir za SKD Tabor.

V spomin na Celestino Španger in Bernarda Sosič darujejo družinski prijatelji 90.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

Ob 5. obletnici smrti drage mame Amalije Brišček por. Blažina daruje Adrijana z družino 50.000 lir za operacijo Giulija Vidalijskega.

Ob 5. obletnici smrti dragega očeta Marija Dolenca daruje družina Dolenc 50.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

V spomin na drago teto Kristino daruje Savina 50.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

Ob obletnici smrti Pepija Daneua se ga spominja družina in daruje 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Opčinah.

Bernarda Taučer daruje 10.000 lir za sekcijo KPI Opčine.

V spomin na dragega strica Ivana Košuto darujejo Edi, Vera in Grozdana 150.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

Namesto cvetja na grob Pepija Guština darujeta Danilo in Marta Guštin 40.000 lir za Skupnost družina Opčine.

Namesto cvetja na grob Pepija Guština daruje Boris Simoneta 50.000 lir za Zadržni center za socialno dejavnost.

gledališča

GLEDALIŠČE VERDI

Festival operete - Trst

Nocoj, ob 20.30 bo v gledališču Verdi edina predstava operete Johana Straussa »Wiener Blut«. Opereta bo v originalnem jeziku, nastopajo pa člani celovškega gledališča Stadttheater.

Prodaja vstopnic pri blagajni gledališča Verdi.

Jutri, 1. avgusta, ob 21. uri bo v parku miramarskega grada slovesen zaključek Festivala operete, pod naslovom »Notturmo sul Danubio«. Orkester bo vodil Tiziano Severini, nastopala pa bosta sopranistka Milena Rudifieria in tenor Max René Cosotti.

Predprodaja vstopnic je že v teku pri blagajni gledališča Verdi z urnikom: 9-13 in 18-21, jutri, po 20. uri, pa tudi pri blagajni miramarskega parka.

MIRAMARSKI PARK

Poletna prireditev LUČI in ZVOKI

Predstava, ki bi morala biti nocoj, 31. t. m., odpade zaradi priprave na zaključek Festivala operete.

Na sporedu bo v petek, 3. avgusta, in sicer ob 21.30 predstava v angleščini in ob 22.45 v italijanščini.

razstave

V foyerju Tržaške kreditne banke, Ul. F. Filzi 10, je na ogled razstava DRAGA DRUŠKOVIČA.

V Palači Costanzi je še danes na ogled razstava del slikarja UMBERTA VERUDE iz zbirke, ki jo je Socrate Stavropoulos podaril mestu Trst in ki je običajno na ogled v Občinskemu muzeju zgodovine in umetnosti. Urnik: 10-13, 17-20.

izleti

Razpolagamo še z nekaj mesti za balet »Zorba - Il Greco«, ki bo v Veroni 11. avgusta ob 21. uri. Odhod iz Trsta ob 13. uri. Informacije pri Zadrženem centru za socialno dejavnost, tel. 360324 do 1. avgusta.

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu prireja izlet v sredo, 22. t. m., v Ilirsko Bistrico in na Mašun, kjer se bomo srečali s pobratnim društvom. Obiskali bomo grad Prem in Pregarje. Vpisovanje v četrtek, 9. avgusta, od 9. do 10. ure v društvenih prostorih.

razna obvestila

Za otroški poletni center, ki ga prireja KD Lonjer-Katinara do 25. avgusta v Lonjerju je na razpolago še nekaj mest. Zainteresirane vabimo, da se čimprej vpišejo in to v večernih urah v društvu v Lonjerju ali na tel. št. 910178.

SDZPI obvešča, da so uradi zaprti od danes, 31. t. m., do 20. avgusta.

Narodna in študijska knjižnica v Trstu obvešča, da bo zaprta do 17. avgusta.

čestitke

KATJA KALC, doktor je postala, da bi geološko se »uvrstila«, želijo bivši odborniki vsi v društvu Rote-Kolon-kovec.

Dobrodošlemu MARTINU, ki v življenju kot kaže nima namena zamuja, želimo vso srečo; mami Danieli in očetu Miranu iskreno čestitamo ZSKD.

razne prireditve

Šagra v Prebenegu: v četrtek, 2., in petek, 3. avgusta, ob 21. uri ples z ansambлом ex Supergroup, v soboto, 4. avgusta, ob 21. uri ples z ansambлом Furlan, v nedeljo, 5. avgusta, ob 18.30 nastop godbe na pihala Breg, ob 21. uri ples z ansambлом Pomlad ter v ponedeljek, 6. avgusta, ob 21. uri ples z ansambлом Happy day.

Prvi poletni vaški praznik od 3. do 6. avgusta v Trebčah na prireditvenem prostoru ob nogometnem igrišču. V petek, 3. avgusta, ob 21. uri nastop članov plesne šole SKD F. Prešeren iz Boljunca, v soboto, 4. t. m., ob 20. uri nagrajevanje otrok za ex tempore na temo »Ekologija«, v nedeljo, 5. avgusta, ob 18. uri koncert godbe V. Parma iz Trebč. Vsak večer ples z ansambлом Happy day in Zvezde.

včeraj - danes

Danes, TOREK, 31. julija 1990

IGNACIJ

Sonce vzide ob 5.47 in zatone ob 20.36 - Dolžina dneva 14.49 - Luna vzide ob 16.10 in zatone ob 24.35.

Jutri, SREDA, 1. avgusta 1990

ALFONZ

PLIMOVANJE DANES: ob 1.29 najnižja -23 cm, ob 16.56 najvišja 24 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 28,9 stopinj, zračni tlak 1019,2 mb rahlo narašča, brezvetrje, vlaga 58-odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 24 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Angela Capuzzo, Edoardo Pineschi, Arthur Catalani, Marco Zullich, Flavia De Santis, Giulio Schiavon.

UMRLI SO: 83-letni Marino Cavaliere, 57-letni Mario Ranieri, 88-letna Iolanda Toffolo, 56-letni Giovanni Vesnaver, 58-letni Mario Bonin, 83-letna Adelia Pusa, 71-letna Luigia Tull, 80-letna Maria Hrvatic, 86-letna Laura Vielmetti, 68-letna Bruna Furlan, 51-letni Sergio Manfroi, 84-letna Angela Eller, 90-letna Nunzia Crucilla, 67-letni Cesare Gerdol, 64-letni Giovanni Runti, 66-letni Bruno Fattori, 58-letni Rodolfo Luccas.

SLUŽBA LEKARNA

Od ponedeljka, 30. julija, do sobote, 4. avgusta 1990

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Drevored XX. Septembra 4, Ul. Bernini 4, Ul. Commerciale 21, Trg XXV. aprila 6 (Naselje sv. Sergija), MILJE, Lungomare Venezia 3.

PROSEK (tel. 225141, 225340) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Drevored XX. Septembra 4, Ul. Bernini 4, Ul. Commerciale 21, Trg XXV. aprila 6 (Naselje sv. Sergija), Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4, MILJE, Lungomare Venezia 3.

PROSEK (tel. 225141, 225340) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4, MILJE, Lungomare Venezia 3.

PROSEK (tel. 225141, 225340) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpriznična od 14. do 20. ure in priznična od 8. do 20. ure.

kino

ARISTON - 21.15 A spasso con Daisy, r. Bruce Beresford.

EXCELSIOR - Zaprt.

EXCELSIOR AZZURRA - Zaprt.

NAZIONALE I - 16.00, 22.15 Oltre la vittoria, r. Willem Dafoe.

NAZIONALE II - 16.15, 22.15 Un desiderio bestiale nel ventre, porn. □□

NAZIONALE III - 16.30, 22.15 Kickboxer 2 - Senza esclusione di colpi, i. Jean Claude Van Damme.

NAZIONALE IV - 16.15, 22.15 Pepi, Luci, Bom e le altre ragazze del mucchio, r. P. Almodovar, □□

GRATTACIELO - 17.00, 22.15 Un uomo innocente, r. Peter Yates, i. Tom Selleck.

MIGNON - Zaprt.

LJUDSKI VRT - 21.15 La guerra dei Roses, r. D. De Vito, i. K. Turner, M. Douglas.

EDEN - 15.30, 22.00 P come pubertà, porn., □□

CAPITOL - 17.00, 22.10 Tremors, i. Kevin Bacon, Fred Ward.

LUMIERE - 20.20, 22.15 Troppo bella per te, r. Bertrand Blier, i. Gerard Depardieu.

ALCIONE - Zaprt.

RADIO - 15.30, 21.30 Virginsuperlove, porn. □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

mali oglasi

OSMICO je odprl v Štandrežu (Gorica) Stanko Marušič. Toči belo in črno vino ter nudi domač prigrizek.

BELGIJSKEGA OVČARJA (groenndael) z rodovnikom podarim ljubitelju živali. Tel. 200834.

POŠTENA GOSPA lepe zunanosti išče poldnevno zaposlitev kot prodajalka v trgovinah čevljev, galanterije ali konfekcije, pa tudi v trgovinah kuhinjske posode. Govori slovensko in srbohrvaško. Tel. od 13.30 do 14.30 ali zvečer od 20. do 21. ure na št. 828976.

CVETLIČARNA ANGELA obvešča cenjene odjemalce, da bo trgovina zaprta do 27. avgusta.

PRODAM avto fiat duna, letnik 1988, prevoženih 28.330 km, v odličnem stanju. Tel. od 13. do 14. ure na št. (0481) 520092.

PRODAM frajtonarico mod. kapš hea. Tel. 231805.

PRODAM 20 stotov domače koruze. Tel. (0481) 21864.

UGODNO PRODAMO drva za kurjavo. Tel. (0481) 884161.

SLAŠČICARNA SAINT HONORE - Opčine obvešča cenjene stranke, da je zaprta zaradi dopusta do 7. avgusta.

MLADA GOSPA sprejme službo kot hišna pomočnica. Tel. na št. (003866) 58806.

RIBOGONJICA ZOBEC iz Boljunca obvešča cenjene odjemalce, da bo odprta vsak petek in vsako soboto z urnikom od 8.30 do 11.30. Nudimo prvovrstne salomonirane posttrvi.

SELENE senzitivna in telepatična, vedeževalka iz kart, prerokuje z vaših dlani preteklost, sedanjost in prihodnost. Tel. (040) 578991.

18-LETNO dekle z opravljenim dvoletnim tečajem za prodajalce, išče delo na tem področju. Tel. (0481) 882537.

V PULJU (Veruda) nudim komfortni apartman za 4-6 oseb, velika terasa, 200 m od morja. Tel. (003852) 24184 do 9. ure zjutraj ali zvečer.

ATH

ADRIATHERM s.r.l.

DOLINA 445 (Trst)

Tel. (040) 228800 - 228000

Razgibana ponudba za vse glasbene okuse

Kdor je mrzlično pričakoval nastop Princea, "škrata iz Minneapolisa", je bil nedvomno razočaran, saj je ameriški muhasti glasbenik odpovedal tudi videmski nastop. Sicer glasbenega dogajanja v naslednjem mesecu v naši deželi ne bo manjkalo.

V soboto, 4. avgusta, ob 21.30 se bodo na športnem stadionu v Majanu in Riviera (Videm) predstavili člani znane italijanske glasbene skupine Pooh, ki bodo s svojimi pretežno melodičnimi skladbami skušali očarati svoje številne navdušence. Zmagovalci letošnjega festivala italijanskih popevk v Sanremu (na sliki) bodo prestavili skladbe iz svoje najnovejše lp plošče *Uomini soli*, seveda v primerni mešanici s starejšimi, nepozabnimi skladbami. Predprodaja vstopnic poteka v Trstu (Utat, Pasaža Protti 2), v Gorici (Disco club, Ul. S. Chiara 2) ter v Trzinu (La Luna, Ul. Matteotti 6).

Isti večer ob 21.30 bo v Gradežu v Parku rož nastopila italijanska mlada pevka Mietta, odkritje letošnjega sanremskega festivala. Vedno v soboto, 4. avgusta, bodo nastopili v Bordanu člani skupine I Nomadi.

Tudi veliki šmaren bo potekal v duhu glasbenih dogajanj. V ponedeljek, 13. avgusta, ob 21.30 bo stopil na oder na atletskem stadionu v Lignano pri ljubljenski italijanski popevkar Eros Ramazzotti. Eros je svojo poletno propagandno turnejo začel kar »na veliko« in prepričani smo, da bo tudi v Lignano dosegel zavidljiv uspeh. Privržence ali bolje privrženke, ki jih je verjetno neprimerno več, prikupnega Erosa opozarjamo, da bo v naši »bližini« nastopil še v sredo, 29. avgusta, ko bo svoje najnovejše skladbe zapel na Trgu Burchiellati v Trevisu.

Prava poslastica za ljubitelje kvalitetne rock glasbe pa bo koncert 15. avgusta, ko bo ob 21. uri nastopila v Lignano temnopolta pevka Tina Turner. Že itak dober koncertni nastop bo popestril italijanski glasbenik Zucchero Sugar Fornaciari, ki bo v duu s Tino zapel tri skladbe. V uvodnem delu koncerta bodo nastopili še člani dublinske skupine Hothouse Flowers. Zanimivo poletno glasbeno ponudbo, ki se je letos zaradi nogometnega mundiala pričela nekoliko pozneje, bo v naših krajih zaključil Luca Carboni, ki bo v ponedeljek, 10. septembra, nastopil v Fagnani. (mč)

Sibirski plesi in pesmi v sporedu Vile Manin

Protagonist letošnjih poletnih prireditev v Vili Manin pri Crodripu bo v naslednjih dneh še enkrat Sovjetska zveza. Pred kratkim se je z velikim uspehom predstavila baletna skupina iz moskovskega Gledališča Stanislavski s klasično postavitevijo Labodjega jezera, v četrtek pa se bo predstavila folklorna skupina iz Krasnojarska, ki je v Italiji nastopila že na mnogih festivalih in na TV.

Skupina iz Krasnojarska, ki jo sestavlja okrog 40 plesalcev, se bo predstavila v četrtek zvečer (ob 21. uri) z raznolikim in bogatim sporedom folklornih plesov, kot je za vse skupine iz SZ značilno. Ljudsko izročilo iz teh južnejših pokrajin SZ je nadvse bogato, plesi so živahni, prijetne in zanimive so tudi pesmi in viže. Vsem skupi-

nam iz vzhodnih držav je treba priznati, da se vedno predstavijo z očarljivim in do potankosti dodelanim sporedom, noše so pogosto originalne ali zelo skrbno izdelane, plesalci so skoraj vedno profesionalci, glasbeniki virtuozi, ena od karakteristik pa je tudi ta, da so plesalci vedno tudi odlični pevci. Dejansko slonijo koreografije na skrbnih raziskavah ljudskega izročila, koraki in figure so vedno izvirni, koreografije pa seveda spoštujejo vse odrske zakone, tako da postane nastopitev potem stilizirano, zato pa tembolj spektakularna in privlačna.

Skupina iz Krasnojarska bo v svojem sporedu predstavila nekaj res starih ruskih plesov, občinstvu pa bo ponudila tudi koreografijo na slavno Kalinko in Miniaturu sibirske zime.

Alida Valli morda v SZ

Alida Valli razmišlja, da bi se odpravila v Sovjetsko zvezo, kjer naj bi snemala film z režiserjem Andrejem Mihalkovom Končalovskim, avtorjem filmov, kot sta bila, denimo, *A trenta secondi dalla fine* in *Tango and Cash*. Sicer še ni nič do konca zmenjenega, 69-letna igralka ta trenutek nestrno pričakuje, da ji pošljejo scenarij, a zdi se, da jo delo v SZ kar precej mika.

Seznam uspešnic, v katerih je igralka nastopala, bi bil vsekakor zelo dolg. Posebej pa so zanimivi njeni osebni podatki: rodila se je leta 1921 v Pulju kot Alida Maria von Altenburger baronica Markenstein-Freuenberg. Debitirala je leta 1936 z neko majhno vlogo, že leto kasneje pa je nastopala kot protagonistka v filmu Maria Bonarda *Il feroce Saladino*. Prav Bonarda si je izmislil ime Valli, s katerim je zaslovela, na dokaj prozaičen način: tako da je listal po telefonskem imeniku. Potem je nastopala v nešteti filmih, komičnih in dramatičnih, ob režiserjih, kot sta bila Mario Mattoli ali Max Neufeld. Po vojni jo je zvaljil hollywoodski blišč, kjer je delala ob mnogih slavnih imenih, denimo ob Orsonu Wellesu. Po povratku v Italijo leta 1954 je sodelovala z Viscontijem, ob katerem je doživela morda največji uspeh v svoji karieri z vlogo grofice Serpieri, Antoninijem, Bertoluccijem. V dolgi in uspešni karieri je pogosto in rada delala tudi z mlajšimi avtorji. Vsekar predstavlja Alida Valli enega najznamenitejših ženskih likov italijanske povojne kinematografije.

O svojih načrtih in o filmu v SZ je Alida Valli spregovorila v preteklih dneh v Huminu, kjer so ji podelili nagrado Gamajun v okviru Mednarodnega laboratorija za sporočanje. Laboratorij se je začel 11. julija in se bo zaključil 12. avgusta. Na njem raziskovalci, docenti in študentje iz 32 držav razpravljajo o raznih plateh italijanske kulture (film, gledališče, televizija, slikarstvo, glasba, likovna umetnost, literatura, jezik) in razvojnih možnostih v 90. letih.

V kratkem 13. festival MMS '90

Festival Melodije morja in sonca praznuje letos svoj 13. rojstni dan. Priprave že dolgo tečejo, največ dela pa ima ta trenutek ista ekipa kot lani: Iztok Jelačin kot direktor festivala, Zlati Klun kot umetniški direktor festivala, Lean Klemenc, ki se ukvarja z žirijo in izborom, organizacijski vodja Robert Smrekar in Nataša Benčič, ki se bavi predvsem z informiranjem. Festival je tako postal podjetje, ki se bo trudilo, da bodo melodije še boljše kot lanske leto.

Prireditve bo letos dvodnevna - 10. in 11. v portoroškem Avditoriju. Prvi večer bo to festival, kot ga poznamo, drugi večer pa so organizatorji poimenovali Festivalna noč. Melodije morja in sonca so seveda tudi letos osrednja prireditve Portoroškega tedna in Portoroške noči.

Na prvem večeru bodo kot finalisti nastopili: Pink Panther, Pop Design, Helena Blagne in Don Juan, Freddy, Ne joči Peter, Top Express, Simona Weiss, Nace Junkar, Stane Vidmar, Roberto, Miran Zadnik, Jasmin Stavros, Vlado Kalember, Ksenija Erker, Agropop, Big Ben in še štirje izvajalci iz dežel Alpe-Jadrana (zato, da bo festival nekoč - morda kmalu - nosil to ime): Angelo Baiguera iz Trsta, skupina iz Madžarske Bonanza Banzai, Ester Egli z Bavarskega in Robin iz Avstrije. Neposredni televizijski prenos bo oskrbela 2. mreža TV Slovenija. V odmoru (med štetjem glasov) bo nastopila skupina Moped Show.

Naslednji večer ali v okviru Festivalne noči bo nastopilo pet zmagovalcev prejšnjega dne in gosti: Tajči, Riva, Vlado Kalember, Dino Dvorenik, Urša, duo Helena Blagne in Nace Junkar, Boris Hovković, Zlatko Pejaković in skupina Pepel in kri. Večer bo zaključil okrog 23.30 ognjem.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1
9.00 Daniel Barenboim izvaja Beethovna
9.30 Nadaljevanje: Santa Barbara
10.15 Film: Primo applauso (kom., lt. 1957, r. Pino Mercanti, i. Claudio Villa)
11.55 Vreme in kratke vesti
12.05 Nan.: Casa, dolce casa
12.30 Dok.: Juha in lešniki
13.30 Dnevnik - tri minute
14.00 Variete: Ciao fortuna
14.15 Film: Maria Walewska (dram., ZDA 1937, r. Clarence Brown, i. Greta Garbo)
16.05 Mladinska oddaja: Big!
17.05 Nadaljevanje: Ana Karenina
18.00 Danes v parlamentu
18.05 Godwill Games
18.45 Nad.: Santa Barbara
19.40 Almanah in dnevnik
20.40 Dokumentarec: Quark - Strah in živili
21.40 Film: Totò, Peppino e i fuorilegge (kom., lt. 1956, r. Camillo Mastrocinque, i. Totò, P. de Filippis), vmes dnevnik
23.30 Ital. rockovska noč
0.15 Dnevnik in vreme
0.30 Rubrika opolnoči

RAI 2
9.00 Nanizanka: Lassie, nato risanke in zanimivosti
10.10 Dokumentarec: Occhio sul mondo
11.05 Nanizanka: Monopoli - La nuova banca
11.55 Nadaljevanje: Capitol
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.30 Rubrika o gospodarstvu
13.45 Nadaljevanje: Beautiful
14.30 Nan.: Saranno famosi
15.15 Variete: Ghibli
16.10 Nanizanka: Mr. Belvedere
16.35 Film: Le avventure di Oliver Twist (dram., VB 1947, r. David Lean, i. Robert Newton, Alec Guinness)
18.25 Iz parlamenta
18.30 Sportne vesti
18.45 Nanizanka: Le strade di San Francisco
19.45 Dnevnik in šport
20.30 Film: I ragazzi venuti dal Brasile (dram., ZDA 1978, r. Franklin Shaffner, i. Gregory Peck, Lawrence Oliver)
22.40 Dnevnik in Dosje
23.50 Vreme, dnevnik in horskop
0.05 Goodwill Games
0.50 Nan.: L'intermediario

RAI 3
11.00 Šport: košarka, Free climbing, jadranje
12.05 Film: L'albero degli assenti (dram., lt. 1939, r. Raffaello Matarazzo)
13.20 Mit tega stoletja: Klavirski genij Glenn Gould (Strauss)
14.00 Deželne vesti
14.00 Dokumentarec: Življenje na zemlji
15.05 Skoki v vodo
15.45 Euroball (povzetki)
16.45 Film: Perdonami se mi ami (dram., ZDA 1952, r. Joseph Pawaney, i. Loretta Young)
18.20 Dok.: Carosello
18.45 Sportna rubrika: Derby
18.55 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti in Drobci
20.00 Dokumentarec: Splendore selvaggio
20.30 Nan.: I Professionals
21.25 Dnevnik nocoj
21.30 Film: Rio Conchos (vestern, ZDA 1965, r. Gordon Douglas, i. Richard Boone, Stuart Whitman)
23.10 Nanizanka: Il nero e il giallo
0.15 Nočni dnevnik
0.45 Pred 50 leti: Tragedija na Donu

TV Slovenija 1
8.50 Video strani
9.00 Spored za otroke in mlade: Zgodbe iz šoljke, 9.30 Živ zav
10.20 Alpski večer 1990 (pon.)
10.50 Video strani
15.45 Video strani
15.55 Poletna noč (pon.)
18.00 Dnevnik
18.05 Poslovne informacije
18.10 Spored za otroke in mlade: nadaljevanje Čisto pravi gusar (Slov. 1988, r. Anton Tomašič, i. Marko Milavič, Vesna Jevnikar, Slavko Cerjak, Jurij Souček, 1. del), 18.55 pravljična Zlata ptica - Mrzlek
19.10 Risanke in Okno
19.30 Dnevnik in vreme
20.00 Nadaljevanje: Zadeva Franchise (Josephine Tey, r. Leonard Lewis, 2. del)
21.00 Jazz festival Montreux '89: Legende jazz
22.00 Dnevnik in vreme
22.25 Poletna noč, vmes nadaljevanje Dragi John (14. del), Polnočni klici (1. del) in To je ljubezen (4. del)
0.30 Video strani

TV Koper
13.45 Nogomet - nemško prvenstvo 1989-1990 (pon.)
15.30 Tenis - Turnir Virginia Slims '89: finale Graf-Navratilova (pon.)
18.45 Dnevnik
19.00 Odprta meja
19.30 TVD Stičice
20.00 Dok: Campo base
20.30 SP v odbojki: Italija-Južna Koreja (pon.)
22.15 TVD Novice
22.30 Rubrika o motorjih: Cadillac (vodi Claudia Peroni)
23.00 Golf: Turnir Open USA - finalna srečanja
24.00 Nogomet - špansko prvenstvo 1989-1990: Barcelona-Real Sociedad (pon.)

TV Slovenija 2
19.00 1. Mednarodni festival pevskih zborov narečnega petja Ljubljana '90
19.30 Dnevnik
20.00 Danes v skupščini
20.55 Žrebanje lota
21.00 Dokumentarna oddaja: Preteklost in sedanjost
21.40 Dubrovniške poletne prireditve

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledarček; 8.10 Rezija '89; 8.40 Country club; 9.10 Mladinska nadaljevanje: Bela in Sebastijan (Cécile Aubry, 1. del); 9.45 Instrumentalni solisti; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.30 Italijanski kantavtorji; 12.00 Usodni karakter; 12.20 Veliki uspehi Beatlesov; 13.20 Glasba po željah; 14.10 Poletni mozaik; 16.00 Svet Boga, Bog sveta; 16.50 Potpuri; 17.10 Klasični album: teden Ludwiga van Beethovna; 18.00 Najdaljša pot; 18.20 Evergreeni; 19.20 Zaključek.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 8.05 Počitniško popotovanje; 8.30 Igraj kolce; 9.05 Z glasbo v dober dan; 9.35 Za goste iz tujine; 11.05 Clovek in zdravje; 11.30 Danes smo izbrali; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Domača glasba; 13.20 Glasba; 13.38 Do 14.00; 14.05 Nenavadni pogovori; 14.20 Glasbena poslušalnica; 14.40 Merkurček; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Melodije; 17.00 V studiu; 18.05 Lahka glasba; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Zabavni ansambli; 20.00 Radijska igra: Inspektor Jones pripoveduje (W. Gerteis, 5. del); 20.32 Intermezzo; 21.05 Slovenska zemlja v pesmi in besedi; 21.40 Minute za; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Slovenski pevci šansonov; 23.05 Literarni nohturno.

RADIO KOPER

(slovenski program)

7.30, 13.30, 14.30, 16.30, 19.00 Poročila; 6.05 Na današnji dan in glasba; 6.10 Vreme in promet; 6.30 Jutranjki; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.35 Kulturni servis; 8.00 Prenos Radia Lj; 13.00 Danes na valu Radia Koper; 13.15 Oddaja v živo: Od enih do treh; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.00 Za varnejši jutri; 17.30 Aktualno: Primorski dnevnik; 18.00 Iz kulturnega sveta: napovedi in komentarji; 19.30 Prenos Radia Lj.

RADIO KOPER

(italijanski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd; 7.35 Poletna oddaja; 8.00 Razglednica; 8.25 Pesem tedna; 8.40 Vsega po nekaj; 9.05 Potovanje okrog sveta; 9.15 Clik; 9.20 Popevka po želji; 9.45 Edig Galletti; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Superpass; 10.35 Družinsko veselje; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Čestitke in glasba; 14.40 Popevka; 15.00 Poletna oddaja; 16.00 Igre; 16.20 Poletje v živo; 17.00 Kultura in šola; 17.05 Hot Hits; 18.00 Glasba; 18.30 Najlepše popevke; 19.00 Souvenir d'Italy.

RADIO OPČINE

7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 9.00 Glasba po željah; 16.00 Naš Kras; 19.30 Smeh in glasba; 21.00 Nora leta, nato do jutra Nočna glasba.

CANALE 5
8.00 Nan.: Simon Templar, 9.00 Marcus Welby M.D., 9.55 Un dottore per tutti
Aktualno: Forum
11.15 Kviza: Doppio slalom, 11.45 O.K. Il prezzo è giusto
12.45 Superclassifica Show
13.45 Film: Facciamo l'amore (kom., ZDA 1960, r. George Cukor, i. Yves Montand, Marilyn Monroe)
15.40 Nanizanka: Mannix, 16.40 Diamonds, 17.40 Mai dire sì, 18.40 Top Secret
19.35 Odkrivanje planeta
Otrok: Dire, fare, baciare, lettera, testamento
19.50 Kviz: Quel motivetto...
20.30 Film: Appuntamento sotto il letto (kom., ZDA 1968, r. Melville Shavelson, i. Lucille Ball, Henry Fonda)
22.30 Nanizanka: Charlie's Angels
23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show
1.10 Film: Il lupo della steppa (dram., Fr.-Švi. 1973, r. Fred Haines, i. Max Von Sydow)

RETE 4
8.00 Nanizanka: Bonanza
9.00 Film: Mio figlio professore (dram., lt. 1946, r. Renato Castellani, i. Aldo Fabrizi)
11.00 Nadaljevanje: Aspettando il domani, 11.30 Così gira il mondo
12.00 Nanizanka: Lou Grant - Il reduce
12.45 Otroška oddaja: Ciao ciao in risanke
13.40 Nad.: Sentieri
14.30 Nanizanka: Falcon Crest - L'ultima follia
15.30 Nad.: Amandoti, 17.00 Andrea Celeste, 18.30 La valle dei pini
19.00 Nanizanka: General Hospital
19.35 Nad.: Febbre d'amore
20.30 Film: Confessione di un commissario di polizia al procuratore della repubblica (dram., lt. 1971, r. Damiano Damiani, i. Franco Nero)
22.30 Film: La fredda alba del commissario Joss (krim., Fr.-lt. 1967, r. Georges Lautner, i. Jean Gabin)
0.15 Nanizanka: Cannon, 1.15 Barnaby Jones

ITALIA 1
8.30 Nanizanka: Superman, 9.00 Ralph Supermaxieroe, 10.00 Boomer, cane intelligente - Il comico, 10.30 Skippy il canguro - Ladri di polli, 11.00 Rin Tin Tin, 11.30 Flipper, 12.00 La famiglia Adams, 12.30 Benson, 13.00 Tre cuori in affitto, 13.30 Appartamento in tre, 14.00 Starsky & Hutch, 15.00 Giorni d'estate
15.15 DeeJay Beach in Ibiza
16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes nanizanka Teneramente Licia in risanke
18.00 Nanizanka: Batman, 18.30 Supercopier - Un segreto nel deserto, 19.30 Casa Keaton
20.00 Risanke
20.30 Glasbena oddaja: Festivalbar '90
22.30 Nanizanka: I Robinson, 23.00 Cin Cin
23.35 Rubrika: Ai confini dello sport
0.05 Šport: catch
0.35 Poletni boks
1.35 Nanizanka: Benson - La vacanza

ODEON
9.30 Nanizanka: Arthur
12.30 Filmske novosti
13.00 Risanke
15.00 Nadaljevanje: Rosa selvaggia, 16.00 Colorina
17.00 Film: Speranze di vetro (dram., 1985, r. Brendan Maher, 3. del)
18.00 Nanizanka: Lottery
19.00 Filmske novosti
19.30 Risanke
20.00 Benny Hill Show
20.30 Film: Anno 2060 - Ultimo atto (fant., ZDA 1973, r. Jack Lee Thompson, i. Roddy McDowall)
22.30 Film: L'ultima trincea (vojni, ZDA 1986, r. Hans Scheepmaker, i. Everett McGill)
24.00 Nanizanka: Night Heat

TMC
12.00 Risanke: Snack
12.30 Nanizanka: Il calabrone verde
13.00 Športne vesti
13.30 Dnevnik
13.45 Nad.: Diadorim
15.00 Film: Il testamento che uccide (krim., VB 1962, r. Pat Jackson)

TELEFRIULI
12.00 Rubrike
16.00 Nanizanka: Ovest selvaggio
17.00 Risanke
18.30 Nan.: L'albero delle mele, 19.00 After Mash
19.30 Dnevnik
20.00 Rubrika: Voglia d'estate
20.30 Film: Parola d'onore (dram., ZDA 1981)
22.00 Nanizanka: L'artiglio del drago
22.30 Nočne vesti
23.00 Nan.: I giorni di Bryan, 24.00 After Mash

TELE 4
(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
14.00 Dogodki in odmevi
19.30 Dogodki in odmevi

S seje pokrajinskega odbora SKGZ za Goriško Podpora prizadevanju za krepitev sodelovanja v goriškem prostoru

Ocena programske konference ter kratkoročni delovni načrt za bližnjo jesen. To sta bili osrednji točki zadnje seje goriškega pokrajinskega odbora SKGZ, v začetku prejšnjega tedna.

V svojem uvodnem posegu je predsednik Boris Peric pozitivno ocenil delovanje goriške organizacije v zadnjih mesecih ter podčrtal težnjo po vrednotenju goriške specifičnosti same SKGZ ter njeno vlogo v goriški družbeno-politični stvarnosti. S tem v zvezi je prišla na dan potreba, da bi čimprej prišlo do poglobljenih stikov in sodelovanja z nekaterimi upravnimi enotami z obsejnega prostora.

V nadaljevanju razprave so se izostrila nekatera vprašanja, ki so zadevala utrditev notranje organiziranosti in odmevnost v javnosti. Zaradi tega so nekateri člani predlagali sestavo delovnih skupin, ki naj bi delovale na posameznih področjih. Ob tem so na seji poudarili potrebo po večji akcijski enotnosti samih članic, ki mora težiti tudi k večji kakovosti in odmevnosti posameznih pobud.

Ob tem je tekla beseda o vlogi Gorice do nove stvarnosti v Sloveniji, predvsem pa do iznešenih predlogov po večjem sodelovanju in integraciji obeh mest ob meji. Glede tega so si bili goriški člani SKGZ edini, da je treba podpreti vse tiste predloge, ki težijo k stvarnemu sodelovanju in vrednotenju goriške stvarnosti in odločno nasprotovati vsem ekstremističnim ekscesom, ki imajo dokajšen nacionalistični prizvok.

V perspektivnosti Goriške, tudi spričo novih izzivov, mora SKGZ poiskati svoje mesto in prispevati svoj delež, kot je to sicer vedno storila. Glede samega odnosa med Slovenci v zamejstvu pa je bila izražena potreba, da se ohrani in kvečjemu obogati nivo sodelovanja in dogovarjanja, ki se je na Goriškem ustvaril v zadnjih letih.

Kar zadeva odmevnost v italijanski javnosti, tako je bilo rečeno na seji PO SKGZ, je treba tudi s pomočjo sredstev obveščanja prikazati lastna stališča in »poučiti« italijanskega someščana o vsebinah SKGZ, saj se večkrat primeri, da so večinskemu narodu ponujene dokaj izkrivljene resnice.

Tudi kar zadeva šolsko problematiko bi kazalo podrobno preučiti položaj na Goriškem in s skupnimi močmi prispevati k njeni rasti. S tem v zvezi je bilo predlagano, naj bi se pokrajinski odbor SKGZ v kratkem srečal s Sindikatom slovenske šole.

V Koprivnem izvolili župana in odbor (KD)

V Koprivnem so izvolili župana in občinski odbor. Župan Giuseppe Tonut pripada krščanski demokraciji, prav tako tudi štirje člani odbora Ruggero Grion, Odino Franco, Alessio Marangon in Alessandro Crasnich. Umestitvena seja je bila zelo burna, saj so socialisti zapustili sejo, za enobarvni odbor pa sta glasovala tudi dva komunisti. Proti je glasoval svetovalec KD Del Dò.

Interpelaciji KPI na Deželi Gradnja šolskega centra Združevanje srednjih šol

V zadnjih dveh mesecih smo nekajkrat poročali o težavah in zamudah pri izgradnji novega slovenskega šolskega centra v Gorici, kakor tudi o združevanju slovenskih višjih srednjih šol v Gorici.

O tej problematiki so deželni svetovalci KPI Bratina, Budin in Padovan vložili v deželnem svetu dve interpelaciji.

Prva se nanaša na težave v finančnem načrtu za gradnjo šolskega centra v Ulici Puccini. Uvodoma podpisniki ugotavljajo, da so dela na gradbišču ustavljena in da najbrž ne bo mogoče poslopja dokončati do začetka šolskega leta 1990/91, nadalje, da je po ocenah Občine za dokončanje objekta potrebnih še okrog 900 milijonov lir in da je dokončanje centra nujno za nemoten začetek in nadaljevanje pouka na šolah, in istočasno tudi za razvoj univerze v Gorici, ki je, kakor znano, že umeščena v prostorih v Ulici Alvinno.

Podpisniki vprašujejo, če je Občina predložila Deželi potrebo po nadal-

njem financiranju za dokončanje šolskega centra, če obstaja določena razpoložljivost v obliki ostankov, v deželnem proračunu in na postavkah namenjenih šolskim gradnjam in če je mogoče preveriti pri ministrstvu pripravljenost za dodatno financiranje izgradnje, z ozirom, da se občasno nakazujejo deželam dodatna sredstva (financiranja za šolske gradnje), bodisi na podlagi novih finančnih načrtov, kakor tudi iz neuporabljenih skladov.

Druge interpelaciji, podpisniki so isti, zadeva že napovedano združevanje slovenskih višjih srednjih šol v Gorici, sekcije zavoda Žiga Zois z zavodom Ivan Cankar, vprašanje avtonomije slovenske sekcije zavoda Galilei in nakazana možnost združitve učiteljskega centra z licejem.

Interpelanti navajajo, da taka ureditev ne bi pomenila bistvene racionalizacije in tudi ne prihranka, ob upoštevanju, da gre za šole z izredno majhnim številom administrativnega in pomožnega osebja. Racionalizacijo bo mogoče uspešno izvesti šele po preselitvi šol v novi center v Puccinijevi ulici.

Bratina, Budin in Padovan so deželnemu odboru postavili vprašanje, če namerava v smislu čl. 3 in 6 deželnega statuta, posredovati pri Ministrstvu za šolstvo in perifernih organih za dosego smotne racionalizacije šol s slovenskim učnim jezikom v Gorici. Ta racionalizacija ne sme prizadeti avtonomije posameznih zavodov, pač pa mora ovrednotiti specifično vsakega od njih.

V Krminu volitve župana in odbora

V Krminu bo drevi, ob 18.30, umestitvena seja občinskega sveta. Na njej bodo izvolili tudi župana in člane občinskega odbora. Za mesto prvega občana kandidira dosedanja podžupan Ambrosio, ki pripada krščanski demokraciji (v zadnjem in predzadnjem mandatu sta funkciji župana opravljala pripadnika socialistične stranke). Občino bo upravljala koalicija KD-PSI. Socialistična stranka bo imela tri odborniške mesta.

■ Drevi ob 21. uri se bo v pevski osnovni šoli sestel rajonski svet za Pevmo Štmaer in Oslavje. Svetovalci bodo med drugim vzeli v pretes predloge in resolucije, ki so jih na prejšnji seji predstavili svetovalci raznih skupin.

izleti

Društvo slovenskih upokojencev v Gorici priredi 16. septembra enotedenski izlet (z letalom iz Ronk) na Sicilijo. Informacije in prijave pri poverjenikih društva ter na sedežu ob četrtkih med 10. in 11. uro. Opcija za izlet poteče prve dni avgusta, zato društvo vabi člane, naj pohitijo z vpisom.

razna obvestila

Družba se dobi jutri, 1. avgusta, ob 20. uri na običajnem mestu.
Uprava knjižnice Damira Feigla sporoča, da je do 31. avgusta zaprta.
Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje obvešča, da je tajništvo do 24. avgusta zaprto.

kino

Gorica

VITTORIA 17.30-22.00 »Il piacere della perversione«. Prep. ml. pod 18. letom.

Nova Gorica

SOČA (Kulturni dom) 18.30 in 20.30 »Platoon«.

SVOBODA Šempeter 20.30 »Desert s smetano«.

DESKLE 20.00 »Servis za avtomobile in moške«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Provizident — Travnik (Piazza della Vittoria) 34 — tel. 531972.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Rismondo — Ul. E. Toti 52 — tel. 410701.

pogrebi

Danes ob 10. uri Carolina Berlot, vd. Ciampa iz Krmina v cerkev Srca Jezusovega in na glavno pokopališče, ob 11. uri Maria Marcella Velicaz iz Špetra v cerkev in na pokopališče v Ločniku, ob 11. uri Giuseppe Marini iz bolnišnice sv. Justa v cerkev in na pokopališče v Štandružu, ob 11.45 Antonietta Butignolo, por. Ferrari iz Pordenona na glavno pokopališče, ob 17. uri Marko Rossi iz splošne bolnišnice v Moraro.

Govor o integraciji mest in odkrivanju resnice o deportacijah

Delegacija borčevskih združenj na obisku pri županu Pelhanu

Predstavniki borčevskih organizacij iz goriške pokrajine (ANPI-VZPI, AVL, ANED) ter Furlanskega inštituta za preučevanje zgodovine odporniškega gibanja iz Vidma, so se te dni sestali s Sergejem Pelhanom, novogoriškim županom. Šlo je za izmenjavno mnenj o dveh pomembnih vprašanjih, ki sta že kakšen mesec v ospredju zanimanja goriške in deželne javnosti in ki sta naleteli tudi na širši odmev izven tukajšnje stvarnosti. Tako so publicisti obravnavali vprašanje iskanja resnice o po vojni deportiranih Goričanih ter pobudo, ki jo je pred nedavnim dal Sergij Pelhan za integracijo med Novo Gorico in Gorico.

Predstavniki borčevskih organizacij so izrazili soglasje glede raziskave, ki naj pojasni vso resnico v zvezi s "foj-bami". To naj se opravi čimprej, saj bi pomenilo nov korak k odpravljanju napetosti in za miroljubno sožitje.

Predstavnika inštituta za preučevanje odporniškega gibanja poslanec Lizzero in prof. Buvoletti sta novogoriškega župana zaprosila za sodelovanje in pomoč Občine pri zbiranju podatkov za raziskavo o vseh padlih in žrtvah vojne v obdobju 1940-1945 v nekdanji goriški pokrajini. Nova Gorica naj bi pomagala pri iskanju in preverjanju podatkov občine predvojne goriške pokrajine, ki danes sodijo v njeno območje.

Predstavniki borčevskih organizacij so tudi predlagali naj bi prišlo do skupne javne razprave o tem obdobju s sodelovanjem obeh županov, predstavnikov političnih strank in organizacij ter predvsem mladih iz obeh mest.

Sergij Pelhan je podrobneje obrazložil namen ideje o skupnem mestu: ne gre za spreminjanje narodnostne podobe obeh mest, ampak za pobude, ki naj pospešijo sodelovanje na gospodarskem, urbanističnem, kulturnem in socialnem področju.

Glede deportirancev v letu 1945 pa je Pelhan znova potrdil že znano stališče, da je treba dogodke osvetliti in v ta namen predlaga ustanovitev mednarodne komisije strokovnjakov.

VZPI-ANPI (sekcija iz Gorice) so na srečanju predstavljali Poletto, Punteri in Lorenzon, združenja AVL Merni in Romazin, združenje ANED pa Bressan.

Pismo uredništvu

Spomeniški park na Sabotinu

Prejeli smo s prošnjo za objavo.

"Strani lokalnega tiska polnijo zadnje tedne najrazličnejši odmevi in pogledi na pobudo novogoriškega župana Sergija Pelhana o "skupnem mestu" Gorici in Novi Gorici. Zamisli seveda ne bodo uresničevale doneče besede in iz "prastrahu" izvirajoča opozorila, pač pa postopnost dejanj, ki temelje na potrebah in izkušnjah vsakodnevnega življenja.

Ponujam konkreten predlog, vendar ni v njem niti kanalizacijskih težav, niti problema pitne vode, niti onesnaževanja okolja in drugih tegob. Občinskima upravama obeh mest predlagam, da bi zbrali ekipo arheologov, umetnostnih zgodovinarjev in konservatorjev z namenom, da raziščejo ruševine cerkve in njej pripadajočih objektov na vrhu Sv. Valentina, v sabotinskem hrbtu. Po sredi tega spomeniškega kompleksa, ki propada že od konca 18. stoletja dalje (končni udarec mu je zadala prva svetovna vojna), poteka danes državna meja. Raziskavi naj sledi spomeniška obnova, pri njej naj enakovredno sodelujeta obe državi. Obnovljeni kompleks bi služil lahko kot spomenik sožitju današnjih evropskih ljudi, na kraju, kjer so nekoč umirali pripadniki različnih narodov.

Kamen, s katerim bi obnovo opravljali, bi vzeli iz napisa Naš Tito. V imenu sožitja in v imenu skupnega mesta bi bila potrebna tudi ta naravovarstvena sanacija."

Branko Marušič

V soboto zjutraj na državni meji pri Mirnu

Avtomobil ilegalno iz Italije v Jugoslavijo - poskus ni uspel

Poskus ilegalnega prehoda meje, vendar v obratni smeri, to je iz Italije v Jugoslavijo, so v soboto v prvih jutranjih urah zabeležili na območju Mirna, točneje na Bregu. Pri poskusu prehoda meje zaenkrat neidentificiranega osebnega vozila, je bil izstreljen tudi opozorilni strel. Graničar je namreč skušal vozilo zaustaviti. Voznik avtomobila pa se ni ustavil, ampak je vozilo spet usmeril na italijansko stran. Dogodek se je pripetil ob 3.30.

Potrdilo o dogodku smo prejeli tudi pri novogoriškem sekretariatu za notranje zadeve, kjer pa drugih podatkov nismo dobili.

Zdi se, da je voznika avtomobila pri njegovem poskusu zaustavila nepredvidena ovira na stranski cesti, po kateri bi se odpeljal v notranjost naselja in torej daleč od meje.

Domneve o vzrokih za ilegalno prehajanje meje so zelo različne. Najbolj verjetna se zdi domneva o poskusu tihotapljenja. Po, sicer uradno nepotrebne vesteh, naj bi v zadnjih mesecih tu prišlo do več podobnih poskusov prehoda meje.

včeraj danes

Iz goriškega matičnega urada v obdobju od 15. do 28. 7. 1990.

RODILI SO SE: Andrea Seculin, Chiara Noschese, Matteo Figelj, Matteo Al drigo, Andrea Bonnes, Eleonora Medda,

Danes v Oderzu pogreb žrtev strahotne nesreče

V Oderzu bo danes pogreb goriškega trgovca Azada Khatchikiana in sovjetske državljanke Anait Nazaretian, ki sta umrla v prometni nesreči, v predmestju Oderza, v soboto zjutraj. Ker je po trčenju v drevo ob cesti avtomobil zgorel in sta bili trupli močno iznakaženi, je prišlo do težav pri identifikaciji. V nesreči ni umrla Khatchikianova žena Teresa, kakor smo na podlagi do takrat razpoložljivih vesti poročali v nedeljski številki, ampak družinska prijateljica, sicer sovjetska državljanka.

Khatchikiana bodo v Oderzu pokopali začasno, v pričakovanju dovoljenja za prenos njegovih posmrtnih ostankov v Erevan. V Sovjetsko zvezo bodo prepeljali tudi truplo ponesrečenke.

Khatchikiana, ki je po rodu Armenec, čeprav se je rodil v Kartumu, kamor se je njegova družina zatekla pred peganjanji bodo pokopali po armenskem obredu, za kar bodo poskrbeli redovniki mehitaristi z otoka San Lazzaro pri Benetkah.

Elfit v Vilešu, se je odpeljal na motorju suzuki 750. Ko je privozil v ostrejši ovinek v levo je morda zaradi slabosti ali trenutne nepazljivosti izgubil nadzorstvo nad vozilom. Motor je najprej podrl cestno oznako, nato je svojo divjo vožnjo končal v vinogradu.

Nekaj trenutkov zatem so v isti smeri pripeljali prijatelji, ki so se ovedli nesreče in poklicali reševalce. Rossija so z rešilecom odpeljali proti goriški splošni bolnišnici, vendar je zaradi hudih notranjih poškodb podlegel že med prevozom.

Na pokrajinski cesti med Romansom in Vilešem

Mlad motorist iz Morara umrl v prometni nesreči

Po težki prometni nesreči pri Oderzu, spet vest o podobnem dogodku, v nedeljskih prvih jutranjih urah. Danes ob 17.30 bodo v Moraru pokopali 18-letnega delavca Marka Rossija iz Morara, Ul. XXV Aprila 8, ki se je v noči na nedeljo smrtno ponesrečil na pokrajinski cesti, med Vilešem in Romansom.

Mladenič se je v soboto zvečer namenil na krajši izlet s prijatelji v Gradišče. V prvih jutranjih urah se je družina namenila domov. Rossi, ki je bil po poklicu skladiščnik v podjetju

Pri Mladinski knjigi je izšel njegov »Dnevnik lopova« Genetova avtentičnost v odnosu do sveta in tudi do samega sebe

»Dnevnik lopova«, ki ga je v prevodu Braneta Mozetiča izdala Mladinska knjiga v Ljubljani, je knjiga spominov, kot jih je zapisal Jean Genet za čas med leti 1932-1940, avtor nenavadne usode, nenavadnega prepričanja, nenavadne pesniške sile. Človek, ki je šele pri svojih 21 letih dobil rojstni list, najden otrok, brezdomec, kasneje človek dna, ves čas pa veliki mojster besede, pričevanja življenja, izjemen umetnik, čeprav iz sveta delinkvence in vsakršnega prestopništva. Med njegovim življenjem in umetnostjo ni nikakršne razlike, vse je verodostojno, odkrito in razkrito in verjetno nas prav ta odkritost pri branju mestoma kar mučnih opisov najbolj fasciniira: v njegovem zapisu zgodb iz sveta zločina, kraje, prostituiranja, vlomov, ljubezni do moških, izdaje teh istih ljubezni, v njegovem zapisu zgodb potikanja po najbolj zavrženih krajih in prizoriščih tega sveta je začuda neka svetloba, nek sij, po vsej verjetnosti povsem avtentična avtentičnost odnosa do vsega in do samega sebe. Jean Genet bi bil docela odklonjen, v kolikor bi bil svet, kakršen je, vsaj približno tako odkrit, kot je bil ta nenavadni Francoz, odkrit in pošten do samega sebe in do drugih, osvojen vseh lepih laži in samoprevar, ki jim ni videti ne konca ne kraja - seveda v škodo vseh tistih, ki vsa takšna slepila dan na dan proizvajajo. Ker pa je pač tako, kot je, je Genet enkratno, pretresljivo, paradoksalno čist in svet, kot sta pač čista in sveta vsaka notranja poštenost in prepričanje v izbrano pot življenja.

Jean Genet si je izbral pot, ki jo je hodil. Kot sam pravi, je odločno zavrnil svet, ki ga je bil zavrnil, in če zaradi tega že ni mogel imeti

najsijajnejše usode, je hotel imeti najbednejšo usodo in jo je tudi imel. »Izdaja, kraja in homoseksualnost«, to je bila tema njegovega življenja, toda pri tem je seveda bistveni notranji aspekt te zunanje zgodbe. Večni kaznejenec in vagabund, zavrženec, ki se je potikal skozi vso Evropo, prekriziral Španijo, Češko, Francijo, Italijo, Avstrijo, Poljsko, Belgijo, tudi Slovenijo ter Jugoslavijo, povsod kradel in izdajal, ljubil in se izpostavljaval - večni izmeček družbe je vse to počel zavestno, z nekakšno čudno slastjo, v njem sta bila - kot navaja - istočasno žrtev in zločinec, ves čas je stopal v nizkotnost proti končni točki, ki je ne poznamo. Streti je treba sram, ki ga izzoveš, vse skupaj pa je narkotična igra z mejnimi področji, kjer lahko zavestno iščeš le konec, dno vsega tega, sicer si resnično izgubljen in zavržen. »Izdati pomeni prekiniti zakone ljubezni«, pravi, se pomika naprej, piše in razmišlja, piše vse boljše in lepše, poseben z gledališkimi igrami si priigra svetovno slavo, njegova moč pogleda je enkratna, zajema pač temno stran človeka, ki igra svojo odločilno igro ravno tedaj, kadar se je ne zavedamo, ali pa smo jo - kar je najobičajnejše - prekinili z lepimi imeni, sprenevedanji in lažjo. Temna stran pač obstaja, premagamo jo samo, če ji pogledamo v oči, jo zajamemo v svoj svetli del - sicer se ta temna stran plazi po žilah kot strup, ki slepi oči in srce. Končno si človek ustvari lepšo podobo samega sebe, življenje pa ga pretresa na ta način, da ga sili v presenetljiva dejanja in odločitve, ki večkrat niso lepe niti pričakovane.

Jean Genet je resnično enkratno človek in avtor, ni ga mogoče in

priporočljivo posnemati, toda čudež nad čudeži je v dejstvu, da za vso umazanijo, po kateri gazi, sveti iskreno sonce toplote, smisla, odrešitve in dopolnjenosti. Težko je opisati, v čem se kaže ta poseben čar, potem ko zunanji dogodki, ki nam jih avtor ponuja, ne omogočajo prav nikakršne lepote ali vsaj misli nanjo. V silovitosti jezika, v vibriraju subtilnega procesa, ki je ves čas v teku, procesa življenja, nastajanja in odhajanja nešteti trenutkov, v procesu in usodi odločitve, ki si jo je nekdo zadal na ramena in jo nosi po svetu ne glede na težke in uničujoče posledice? V tem besedilu sredi zavrženosti je resničen »ton« pričevanja, pričevanja bistvenega tudi za druge, bralce, ljudi in soljudi - in pričevanje bi bilo v težavnosti bitke, ki jo bije Genet iz dneva v dan ter nemara v dejstvu, da nikakor ne želi na silo prepričati drugih v svojo vizijo, le živi tako, kot se mu zdi, da je smiselno in prav: biti ves za stvarjo, biti čist po namenu iskanja smisla, vse ostalo je malomeščanščina, ki je umorila več src kot vsi zločini skupaj. Vse ostalo je bedna želja po varnosti, ugledu in lažnivi popolnosti, s katero se ta ista malomeščanščina odeva in se vanjo oblači. Zaradi vsega povedanega se sploh ne začudimo, ko v drugem delu knjige resnično naletimo na avtorjevo razmišljanje o svetosti: »Svetost pomeni služiti bolečini. Prisiliti hudiča, da je Bog.« - Enkratna in zahtevna knjiga: na videz pričevanje pokvarjenca, v luči globlje, bistvenejše resnice pa pričevanje o odkritosti, smislu absolutnega izziva ter tiste nenavadne poštenosti, ki je polna trpke svetlobe in presenetljive duševne spokojnosti.

JANEZ POVŠE

Miroslav Košuta

TRIJE ZNAČAJSKI EPIGRAMI

ZASTAVA ZA STAVO

Pokonci glavo nosi kot zastavo,
morda za stavo ali za razstavo,
v resnici pa živi povsem brezglavo.

POGREBNI PAVLIHA

Na vsakem pogrebu se rezgetaš
in praviš nam vice. Nič se ne boj,
da ne bi bilo veselo takrat,
ko bomo brez tebe šli za teboj!

GESLO

Prijatelj, ki ga vsak čas bo razneslo
od dobre volje in od piva,
si je čez vamp napisal geslo:
na veke zvesta in nerazdružljiva.

Slikarka Lili Lupieri v Slomškovem domu

Na vabilo skupnosti »Vera in umetnost« razstavlja v Slomškovem domu v Bazovici slikarka Lili Lupieri. Slikarka je v Slomškovem domu dala na ogled svoje oljate slike in risbe, kot piše na vabilu pa so k ogledu »simbolične in ekspressive razstave« vabljeni vsi ljubitelji lepe umetnosti. Razstava bo odprta do 26. avgusta, obiskovalci pa si jo lahko ogledajo vsak dan od 9. do 13. in od 16. do 19. ure.

Pesmi, »ki znajo navznoter cveteti«

Pesnica Zlatka Obid Lokatos iz Trebč pri Trstu, se je bralcem že večkrat predstavila na straneh slovenskih literarnih revij. Leta 1987 ji je knjigo pesmi »Ob vodi in kruhu« natisnila tudi Založba tržaškega tiska v zbirki Leposlovje. To je njen knjižni prvenec, toda ko ga beremo, se pred nami razgrnejo sporočila zrelih, dodelanih besedil; prostranstvo poetike, ki suvereno obvladuje vse prvine pesnenja.

Že sam naslov zbirke nas opozarja, da gre za pesnico, ki se je strastno in odločno namenila klesati verze v sivo površino vsakdanjosti in se tako ujela (kdo drug pa še živi le ob vodi in kruhu, če ne ujetnik?) v mreže Poezije. Podala se je v prostovoljno suženjstvo, kjer bo njena edina naloga pisanje, izumljanje novih in novih besednih fantazem. Prestopila je magično mejo ter se naselila v deželi metafor (»Beseda je zemlja, v njej se raste in umre.«), kjer se besede ljubijo in ubijajo, rojevajo in umirjajo, kjer pesniki osamljeno a vztrajno tipajo proti večnosti, kot lovci na divje verze, nevarne stavke in zvite besede... Zelo jasno nam o tem spregovori pesem Gorenje (str. 44): »peklenka vrata / so kot človek velika, / če se prestopiš, / se za teboj zapro.« Za njeno pesniško maniero

je značilna direktna in odločna metafora, ki se bralcu ne izmika kot sluzasta kača, pač pa ga piči naravnost v srce. Vrata se zaloputnejo za zmeraj in »s pesmijo / izrezuješ / svoj prostor / iz časa, / s telesom / svojo smrt / iz življenja.« Pesem te torej »naredi« realnega v času in prostoru, te določa kot razumno poetično bitje, ki se v svojem telesu bori z minljivostjo in smrtjo: napisati pesem pomeni obstajati v resnici, biti res tu in živeti. Vsi pesniški »glasovi« so kriki stvarnega bitja, ki k soncu zakotakajo - / izpod peruti / prstene ptice - / hrepeni.«

Zbirka Ob vodi in kruhu je nedvomno eden najmarkantnejših knjižnih prvencev v zadnjih letih, pa ne samo na Primorskem, pač pa tudi v širšem slovenskem prostoru. Pesnici je v njej uspelo zgraditi čisto govorico brez začetniških pack in nerodnosti. Mojstrsko se je znašla v jeziku in se brezkompromisno predala njegovim čarom. V pesmi Besednica (str. 51) sama o tem pravi takole: »kakšna si / pesem, / ki v tebe umrem, / ti pa ne znaš - / niti brati / ne molčati?«

Res, pesmi, ki se jim težko upreš, saj s svojo sugestivno močjo bralca dobesedno začarajo.

JOŽEK ŠTUCIN

Dvojna številka Sodobnosti

Dvojna številka *Sodobnosti* 6-7 je osredščena okrog ankete o gospodarstvu Slovenije po volilni evforiji. Na anketo so se odzvali France Černe, Janez Kopač, Tomaž Košir, Bogomir Kovač, Jože Mencinger, Matjaž Mulej, Emil Milan Pintar, Viktor Žakelj in kajpak Ciril Zlobec. Zavoljo ankete so ostale rubrike v reviji nekoliko skrajšane, tako da v leposlovnem bloku objavljajo zgolj Lojze Krakar, Lojze Kovačič in Rade Krstič. Pesmi Lojzeta Krakarja pod naslovom *Spomini vstajajo od mrtvih* začenjajo številko, sledi Lojze Kovačič s poglavjem iz knjige *Kristalni čas*, hiperproduktivni *enfant terrible* Rade Krstič pa se oglašja s ciklom pesmi *S poslednjimi odmevi*.

Anketi o slovenskem gospodarstvu sledi še prgišče leposlovja: izbor poezije izseljenke Pavle Gruden, *Pravljica o deklici Kali* Roberta Prebila in de Vignyjeva *Fregata* v prevodu Janeza Menarta. O Bartolovem romanu *Alamut* pišeta Janko Kos in Arnaldo Bressan. Matej Bogataj objavlja tretji del svojega razmišljanja *Klin se s klinom izbija*, v katerem se dotakne Pavičevega *Hazarskega besednjaka*, Blatnikovih *Plamenic in solz*, Uršičevega *Romana za Animo* in Simičevega romana *Psomar in njegovi hlapci*. Nato si lahko preberemo četrti del spisa *1918 in jadransko vprašanje* Janka Jerija, revijo pa zaključijo rubrika *Kronika* z zapisoma Jurija Rojsa in Igorja Gedriha.

Zakaj psi dvigujejo zadnjo nogo in grizejo copate

Naj me pes oblaja, če niso v življenju človeka poleg knjig, ki niso niti pasje figo vredne, tudi take, ki učinkujejo nanj prelomno. Knjige, ki odjeknejo glasno kot eksplozija jedrske bombe, če jo primerjamo s pokom pasje bombice. Tak je bil denimo učinek Darwinovega *Iz vora vrst*, Goethejevega romana *Trpljenje mladega Wertherja*, Hitlerjeve knjige *Mein Kampf*, slovenske uspešnice *Pogine naj pes*. Knjige, ki so — pes vedi, zakaj — usodno delovale na slehernega bralca, tako da po branju preprosto ni več bil isti človek. In potem naj mi še kdo reče, da je branje pasivna aktivnost (že sam termin je *contradictio in adiecto*)!

Taka je tudi knjiga slovitega etologa Desmond Morrisa *Zakaj pes maha z repom*, ki je po borih štirih letih na voljo tudi v slovenskem prevodu. Avtor, ki je zaslovel zlasti z bestsellerjem *The Naked Ape* (Gola opica) pred nekaj desetletji, ostaja svojemu renomeju zvest kot pes in nas tudi to pot ne razočara. Avtor, ki se z neobičajno skromnostjo loteva zadev, ki jih si-

cer še pes ne bi povohal, nam zopet dokazuje, da nepomembnih zadev ni — so le nepomembni pisci. Avtor, ki je množicam izdal, da so čutne ženske ustnice zgolj erotični nadomestek za sramne ustnice, ki se je razvil, ko so priče ženske svoja *puenda* skrivati z oblačili, nam tudi v tej knjigi izdaja skrivnosti, ki bi nam sicer ostale še dolgo prikrite. V nepretrgani napetosti, ki nam ne pusti do sape, nas od prvega do zadnjega poglavja vodi med temeljnimi vprašanji človekove in pasje (ko)eksistence, kakršna so npr. *zakaj psi dvigujejo zadnjo nogo*, *zakaj psi sopejo*, *zakaj se psi včasih drgnejo z zadkom po tleh*, *zakaj mladi psi grizejo copate*, *zakaj se nekateri psi skušajo »spariti«* z vašo nogo, *zakaj nekateri psi lovijo lasten rep*, *zakaj imajo psi nekaterih pasem tako kratke noge* in *zakaj se vroča hrenovka v podolgovati štručki imenuje »hot-dog«*. Gre za zakladnico spoznanj in informacij, ki se ji ne more upreti nihče, kdor le vzame knjigo za hip v roke. Že

po naslovu spoznamo, kam pes taco moli, in treba je reči, da naša pričakovanja knjiga v polnosti tudi zadovolji. Gladko, preprosto in tekoče pisano čtivo ne le na izjemno preprosto način podaja resnice pasjega življenja, ampak tudi razkrinkava zmote o psih, ki so se že ukoreninile med ljudmi: tako izvemo, da mahanje z repom sploh ne izraža naklonjenosti ali zadovoljnosti, ampak nasprotno, izraža konfliktno situacijo; izvemo, da premagani pes nikoli ne ponudi svojega vratu zmagovalcu, marveč stisne rep med noge; izvemo, da ljudje, ki imajo pse ali mačke, živijo v povprečju dlje od tistih, ki jih nimajo, in še mnogo interesantnih stvari.

Za to povsem faktografsko fasado, ki utegne premalo pozornemu bralcu izzvati razočaran nasmešek, češ »pes, ki laja, ne grize«, pa se skriva tudi globlji, grizoči naboj knjige. Bralac ga bo odkril le, če bo dovolj pozoren: Morris namreč le navidez govori o psu. Pes kot (poleg mačke) edina žival, ki ji je dovoljeno prosto se gibati v družinskem krogu in skupaj s člove-

kom tvoriti socialno jedro — pa naj gre za družino ali trop — je kristalno jasna metafora človeka samega. Pes je avtorju zgolj izgovor (dobber pa je vsak izgovor, tudi če ga pes na repu prinese), da spregovori o temeljnih razsežnostih človeka!

Knjiga *Zakaj pes maha z repom* je izšla pri Mladinski knjigi letos, prevod je oskrbel Iztok Ilich, naslov izvirnika pa je *Dogwatching*. Če veste, da je knjiga človekova najboljša prijateljica in da je pes človekov najboljši prijatelj, kaj je potem knjiga o psih? Povem vam: to je najboljša prijateljica in najboljši prijatelj v enem. Skratka, če ste z moralo na psu, če se s partnerjem gledata kot pes in mačka, če se zjutraj zbudite s krvočnim pogledom morskega psa, če vam niti pasja radost s pivom ni v nikakršno radost več — tedaj vzemite poleg sendviča in piva v roke še knjigo *Zakaj pes maha z repom* in se zavlecite v kak miren kotiček (še pes ima rad pri jedi mir). Naravnost imenitno branje za te pasje dni!

Jugoslavija na Igrah dobre volje v finalu odpravila ZDA

Zmaga v domovini košarke

JUGOSLAVIJA - ZDA 85:79 (34:31)

JUGOSLAVIJA: Perasović 13, Čutura 6, Kukoč 17, Paspalj 2, Zdovc 21, Obradović, Curčić 10, Komazec, Radja 9, Savić 7.

ZDA: Hurley, Anderson 12, Mayberry 2, C. Smith 1, Day 3, Owens 23, Mourning 18, Randall 8, D. Smith 10, Laetner 2.

SODNIKA: Tarrats (Portoriko) in Shiels (Avstralija).

PM: Jugoslavija 16:23, ZDA 24:35. 3

TOČKE: Jugoslavija 5:12, ZDA 1:11.

PON: Radja in Curčić.

Jure Zdovc - odlični

SEATTLE — Jugoslavija je osvojila prvo mesto na košarkarskem turnirju Iger dobre volje. V finalu je povsem zaslužen premagala favorizirano domačo reprezentanco, zmaga »modrih« v domovini košarke pa predstavlja enega od mejnikov tega športa in je nadvse spodbudba pred bližnjim svetovnim prvenstvom v Argentini.

Jugoslavlani so igrali v finalu res odlično: zrelo in borbeno. Niti poškodba Paspalja v 8. minuti srečanja, niti škandalozno sojenje, niti pet osebni napak centrov Radje in Curčića v 15. minuti drugega polčasa, jih ni spravilo s tira. Z izredno učinkovito obrambo, v kateri je prednjačil ljubljanski Jure Zdovc, ki pa je bil z 21 točkami najboljši strellec »modrih«, so povsem onemogočili ameriški napad (le 38 odstotkov pri metu), z dobrim skokom v napadu pa so fizično boljšim domačinom pobirali žoge iznad glave. Ko so ZDA vendarle zaježile vrzeli pod lastnim košem, pa jih je od daleč nekajkrat zaporedoma »prelunkjal« Kukoč, in zmaga je bila tu.

Pred novo sezono

Klavdij Starc odhaja v Pavio

Poleg Sandija Rauberja, ki bo igral pri Garessio 2.000 iz Livorna, je Jadran zapustil tudi Klavdij Starc, ki je prestopil k Pescagelu iz Pavie (B-2 liga). Pescagel se je letos zelo ojačal, saj je cilj te ambiciozne peterke prestop v B-1 ligo.

Starc je šel k Pescagelu na posodo za eno sezono s pravico društva, da ga potrdi še za naprej.

V malem finalu je SZ premagala Brazilijo s 109:103. Po zmagi nad Španijo po enem podaljšku (105:96; 90:90, 43:44), si je Italija priborila sedmo mesto. Med Italijani je največ košev dosegel Riva (29 točk), najboljši v italijanskih vrstah pa je bil veteran Brunamonti (22). Zelo dobro je tekmo odigral tudi center tržaškega Stefanela Cantarello, ki je (ob prisilni odsotnosti standardnih centrov Coste in Rusconija) ostal na igrišču zanj neobičajnih 35 minut.

Trener Gamba je po tekmi dejal, da je zmaga vlila njegovim košarkarjem nekaj zaupanja pred nastopom na svetovnem prvenstvu v Argentini, vsekakor pa si ne dela utvar glede možnosti svoje ekipe. Le-te so dokaj skromne.

Jugoslavija zlata tudi v vaterpolu

Jugoslavija je osvojila zlato kolajno tudi v turnirju v vaterpolu. V finalu je po dveh podaljških premagala SZ z izidom 10:8 (2:1, 2:0, 0:2, 2:3, 2:2, 2:0). Jugoslovanski vaterpolisti so po dveh četrtinah vodili s tremi goli prednosti (4:1), a Sovjeti so jih v zadnji četrtini dohiteli. Prvi podaljšek je bil izenačen, v drugem pa so »modri« vendarle strli odpor žilavih nasprotnikov.

Hvalnice Jugoslovanom

NEW YORK — Ameriški tisk je včeraj precej obširno poročal o finalni zmagi jugoslovanskih košarkarjev nad ZDA (85:79) na Igrah dobre volje v Seatlu.

Kot piše New York Times, so Jugoslavlani navzlic Paspaljevemu zvitemu gležnju in petim osebnim napakam dveh centrov »imeli zadosti drže in globine, da so premagali ZDA«. Časopis navaja izjavo ameriškega trenerja Micka Krzyzewskega, v kateri je ta pohvalil zrelost Jugoslovanov in dejal, da bodo favoriti na svetovnem prvenstvu, ki se začne 8. avgusta v Argentini. Časopis dodaja, da bosta v jugoslovanski ekipi tudi Divac in Petrović, ki sicer igrata za ameriško NBA. Pri omenjanju posamičnih igralcev NY Times pravi, da je bil eden izmed ključnih igralcev Toni Kukoč, »suhljati dvaindvajsetletnik, ki je bil nedavno v drugem kolu izbran za moštvo Chicago Bulls«, največ košev z jugoslovanske strani pa je dal Jure Zdovc. Časopis tudi pravi, da prvo moštvo Jugoslavije odigra tudi po 150 tekem na leto. »In kaj je trener Ivković počel z igralci med prostimi dnevi na tem tekmovalju?« postavlja časopis retorično vprašanje. »Po dvakrat na dan so imeli trening.«

Kar zadeva igro Američanov, časopis ugotavlja, da je bila ekipa sestavljena iz študentov začetnih letnikov univerz, »ki svojih osebnih talentov niso mogli meriti s starejšimi in bolj izkušenimi Jugoslovani«.

Časopis USA Today pa med drugim piše, da sta »izkušnja in trdovratnost pomagali Jugoslovanom do zmage, in da so se znali Jugoslovani dobro postavljati po robu ognjevitemu obrambnemu pritisku Američanov ob koncu tekme«.

MITJA MERŠOL

Pro Gorizia na pripravih v Črnem vrhu

Cilj je C-2 liga

GORICA — Trener Pro Gorizie Adriano Trevisan je dokaj jasen: po treh zaporednih neuspešnih poskusih, da bi napredovali v C-2 ligo, bo treba ta cilj letos vendarle uresničiti. Tako je bivši igralec goriške ekipe povedal včeraj na uradni predstavitvi moštva, ki je že v popoldanskih urah odpotovalo v Črni vrh nad Idrijo, kjer bo začelo s pripravami in kjer bo ostalo do prve polovice avgusta, ko bo priprave nadaljevalo v Gorici (prva uradna tekma bo 11. avgusta v Građevu proti Udineseju).

V odsotnosti predsednika Pozza, ki je bil v Milanu zaradi »afere Udinese«, je trener Trevisan izrekel nekaj misli v zvezi z letošnjim prvenstvom v meddeželni ligi, ki se obeta dokaj zahtevno z ekipo Giorgioneja kot glavnim kandidatom za končno zmago. Da bi goriško vodstvo bilo kos nalogi, je poskrbelo, da je ogródje ekipe ostalo nespremenjeno, vanjo pa vključilo še nekaj mladih in perspektivnih igralcev, ki so se zvečine izkazali v mladinskih vrstah Udineseja.

Do zadnjega pa je kazalo, da bo v Gorico prišel tudi prvotilgaški napadalec Vagheggi, ki pa se je pred dnevi odločil, da se posveti menežerstvu. Pomankanje izkušenega napadalca je glavna hiba goriške postave. Sicer je Adriano Trevisan s tem v zvezi dokaj optimist in napoveduje, da se bo moštvo lahko okrepilo s prihodom igralca, ki je že nastopal v A-ligi. Ker pa so pogajanja še v teku, imena igralca ni hotel povedati.

Drugo odprto vprašanje zadeva vratarja. Pelosin je namreč na tem, da zapusti ekipo. Na njegovo mesto je sicer prišel mladi Jacuzzo, ki pa ima pre malo izkušenj, da bi se lahko proslavil v tako zahtevnem prvenstvu. Ni pa izključeno, da bo predsednik Pozzo lahko zadel v črno in v Gorico pripeljal

lanskoletnega vratarja Udineseja Garello.

Trevisan ima na razpolago naslednje igralce. VRATARJA: Alberto Jacuzzo (Udinese) in Roberto Cappelli (San Marco). BRANILCI: Alessio Illeni (Udinese), Antonio Zilli, Giorgio Menegaldo, Roberto Stokelj, Sergio Marassi, Lucio Stacul, Andrea Urdih, Bruno Juculano, Rugero Calò (Portuale). VEZNI IGRALCI: Maurizio Cotterle, Giulio Giacomini, Rajko Janjanin, Massimiliano Buzzinelli, Alessandro Spessot. NAPADALCI: Alessandro Del Zotto, Andrea Sartore in Nicola Polvar (Torviscosa). (r. p.)

Uspeh Mulejeve

ZAGREB — Na mladinskem evropskem teniškem prvenstvu je Barbara Mulej iz Kranja osvojila dve kolajni, edini za Jugoslavijo. Bila je druga med posameznicami v kategoriji do 16 let (v finalu je s 4:6, 6:7 izgubila proti Romunki Irini Spirlea), z Zagrebčan-ko Majo Murić pa je bila tudi druga med dvojicami.

Na atletskem troboju v Veliki Britaniji

Coslovicheva (Bor) četrta

Članica atletskega društva Bor Infordata Claudia Coslovich se je včeraj vrnila iz Velike Britanije, kjer je v soboto nastopila z italijansko državno mladinsko reprezentanco na troboju z Veliko Britanijo in Avstralijo v angleškem mestu Horsheem. V svoji disciplini - metu kopja - je z drugim letošnjim najboljšim rezultatom 46,90 m osvojila 4. mesto. Pri metih je Claudia imela prav iste težave, ki so ji preprečile boljši met že na državnem prvenstvu: močan veter, ki je pihal v smeri meta, ji je bil pri njenem metanju z nizkim izmetnim kotom vse kaj drugega kot v pomoč, saj je od šestih metov imela veljavna le dva. Njen drugi nastop za državno reprezentanco smemo vsekakor imeti za pozitivnega in ji pri normalnih pogojih 4. avgusta, ko bo znova nastopila z državno reprezentanco v Franciji, daje upanje za boljši rezultat. (I. P.)

Na dirki formule ena za VN ZRN

Senna ne popušča

HOCKENHEIM — Prvenstvo formule ena se je z nedeljsko dirko za VN ZRN prevesilo v drugo polovico, na vrhu pa je Senna prehitel Prosta: po 9 dirkah ima Brazilc 4 točke več od francoskega »profesorja«, a vsak ima po štiri zmage. Kaj kmalu pa bosta morala začeti z odštevanjem: v poštev pride le 11 od 16 rezultatov.

Senna je v nedeljo zmagal prepričljivo, čeprav se mu je Nannini odlično upiral. Tretji je bil Berger, Prost pa je imel težave, ker je izbral »prekratek« zobčnik za 7 prestavo in tako na ravnem delu proge ni bil dovolj hiter. Poleg tega se je ušel tudi pri izbiri gum. Drugi ferrarijevec, Mansell, je zavozil s proge in poškodoval vozilo (sam pravi, da je do okvare prišlo prej in da je zaradi tega izgubil nadzorstvo nad bolidom).

Prihodnja dirka bo 12. avgusta na Madžarskem.

VRSTNI RED: 1. Senna (mclaren honda) v 1.20'47"164 s poprečno hitrostjo 227,334 km/h; 2. Nannini (benetton ford) po 6'520; 3. Berger (mclaren hon-

da) 8'553; 4. Prost (ferrari) 45'270; 5. Patrese (williams renault) 48'028; 6. Boutsen (williams renault) 1'21'491; 7. Capelli (leyton house judd) po 1 krogu; 8. Warwick (lotus lamborghini) po 1 krogu; 9. Caffi (arrows cosworth) po 1 krogu; 10. Larini ligier cosworth) po 2 krogih; 11. Alesi (tyrrell cosworth) po 5 krogih.

VRSTNI RED ZA SP: 1. Senna (Braz.) 48 točk; 2. Prost (Fr.) 44; 3. Berger (Av.) 29; 4. Boutsen (Bel.) 18; 5. Pi-quet (Braz.) 18; 6. Alesi (Fr.) 13; 7. Mansell (VB) 13; 8. Nannini (It.) 13; 9. Patrese (It.) 12; 10. Capelli (It.) 6, itd.

VRSTNI RED AVTOMOBILSKIH HIŠ: 1. McLaren 77 točk; 2. Ferrari 57; 3. Benetton 31; 4. Williams 30; 5. Tyrrell 14; 6. Leyton House 6; 7. Lola 5; 8. Brabham in Arrows 2; 10. Lotus 1.

Ponovno Lancia

CORDOBA (Argentina) — Na avtomobilskem rallyju po Argentini je zmagal italijan Bionas (Lancia) pred Špancem Sainzom (toyota), ki je zaostal za 8'02". Tretji je bil Francoz Auriol (Lancia). Na skupni lestvici za SP vodi Sainz s 95 točkami. Sledijo: 2. Auriol (Fr.) 67; 3. Bionas (It.) 64; 4. Kankunen (Fin.) 42; 5. Ericsson (Šve.) 26. Na lestvici avtomobilskih hiš je prva Lancia (114 toč) pred Toyota (91), Renaultom (24), Audijem (21), itd.

Topič naskakovalec svetovni rekord

LJUBLJANA — Na mladinskem balkanskem prvenstvu, ki je bilo v Ljubljani, so dosegli nekaj odličnih rezultatov. Še najbolj odmeven je bil dosežek Beograščana Dragutina Topića, ki je v višino skočil 232 cm, naskakovalec pa je tudi mladinski svetovni rekord (236 cm).

Po premočni zmagi v Brightonu

Bugno nezadržan

BRIGHTON — Italijanski kolesar Gianni Bugno je osvojil tekmo Wincanton Classic, ki se je zaključila v Brightonu ter tako še povečal svojo prednost na skupni lestvici svetovnega kolesarskega pokala.

Vrstni red Wincanton Classic: 1. Bugno (It.) 6.09'51" s povprečno hitrostjo 38,700 km na uro; 2. Kelly (Ir.) po 13"; 3. Dhaenens (Bel.); 4. Chiappucci (It.); 5. Sergeant (Bel.); 6. Dernies (Bel.); 7. Moreels (Bel.); 8. Echave (Sp.) vsi v Dhaenensovem času.

Skupna lestvica SP po šestih preizkušnjah: Bugno (It.) 86 točk; Dhaenens (Bel.) 80; Argentin (It.) 62; Talen (Niz.) 39; Van der Poel (Niz.) in Roosen (Bel.) 37; Leclercq (Fr.) 37 itd.

obvestila

TAJNIŠTVO ZSSDI obvešča, da bo urad v Trstu zaprt do vključno četrtka, 2. avgusta.

ODBOJKARSKA KOMISIJA PRI ZSSDI

obvešča, da so še v teku vpisovanja za odbojkarški tečaj za začetnike, ki bo od 5. do 15. septembra 1990 na Stadionu 1. maj v Trstu (za mestne otroke) in v športnem centru v Zgoniku (za otroke iz okolice). Zainteresirani se lahko prijavijo v uradu ZSSDI v Trstu, Ul. sv.

Franciška 20, tel. 767304 ali pri matičnih društvih.

ŠZ JADRAN obvešča, da bo tudi letos košarkarski tečaj v Pulju pri IBA. Prva izmena (letniki od 73 do 76 od 19. do 26. 8., druga izmena (letniki 1977/78/79) od 26. 8. do 2. 9. 1990. Interesenti naj se telefonsko javijo na urad ZSSDI, tel. 767304, v dopoldanskih urah.

totip

1. — 1. Lizabet Luis	1
2. — 2. Londonderg	2
3. — 1. Fire Black	1
4. — 1. Junkermann	2
5. — 1. Enalotto	2
6. — 2. Fathom	1
7. — 1. Iacco Bi	2
8. — 2. Imponent Horse	1
9. — 1. Claremos	2
10. — 2. Gultan	X
11. — 1. Imalulast	2
12. — 2. Isolamento	X

KVOTE

12 (123 dobitnikov):	5.522.000 lir
11 (2.185 dobitnikov):	307.000 lir
10 (18.676 dobitnikov):	36.000 lir

Tradicionalna tekma osrednji dogodek športnega praznika na Proseku

Stari in Mladi igrali... za godbo!

V nedeljo se je na prireditvenem prostoru na Balancu na Proseku zaključil tridnevni športni praznik domačega SD Primorje. Osrednji dogodek praznika je bila tudi letos tradicionalna nedeljska tekma med Starimi in Mladimi, ki jo na Proseku obnavlja jo od daljnega 1954. leta.

Kljub tropski vročini so se Stari (poročni) in Mladi (neporočni) brezkompromisno spopadli na stadionu Velika Rouna. Številni gledalci so lahko uživali ob gledanju lepih akcij, atraktivnih potez in ugajane ekipne igre obeh postav. Čeprav so imeli Mladi pobudo dlje časa v svojih rokah

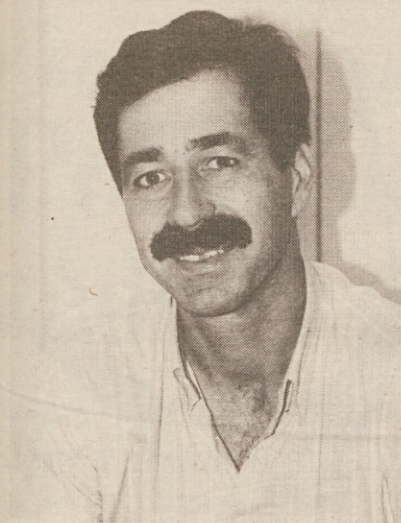
in so predvsem proti koncu dobesedno stisnili nasprotnike v kazenski prostor, pa so se Stari zelo bistroumno branili in z bliskovitimi protinapadi nekajkrat spravili v zagato obrambno vrsto mlajših nasprotnikov. Mladi se morajo prav svojemu vratarju Bončiju zahvaliti, da so neporaženi zapustili igrišče, saj je z dvema izrednima posegoma v skoku preprečil usnjo pot v gol. Tekma se je tako končala neodločeno z izidom 1:1 z goloma, ki sta ju tako Naso za Mlade kot Gudla II. za Stare dosegla iz dveh povsem izmišljenih enajstmetrov.

Ob neodločenem rezultatu se je še najbolj veselila proseška godba na pihala, ki so jo morali nogometaši obeh ekip prepeljati na okinčanem vozu v vas do prireditvenega prostora, kjer se je športni praznik SD Primorje nadaljeval pozno v noč.

Na sliki (foto Križmančič): Stari in Mladi pred začetkom tekme (z leve): Kuatrostadžioni, Gudla I., Žžk, sodnik Fadžin, Pištola, Macola, Naso, Nabrgojev I. in Sebljetov. V ozadju proseška godba na pihala.

Pogovor s »factotumom« kriškega društva Borisom Bogatcem

Navdušena Mladina na rolkah

Boris Bogatec

Boris Bogatec je pravi "factotum" rolkarjev pri kriški Mladini. Sam je namreč načelnik odseka za rolkanje pri tem športnem društvu, poleg tega pa je tudi trener mladih rolkarjev. Ta šport je relativno zelo mlad, nastal pa je kot poletna priprava na (zimski) smučarski tek, nato pa se je "osamosvojil" in postal pravi šport s svojimi specifičnimi treningi, tekmovalni prvenstvi in z vsem tistim, kar pač spada k nekemu samostojnemu športu. Da bi zvedeli kaj več o rolkanju pri Mladini, smo se daljše pogovorili prav z Borisom Bogatcem, saj je trenutno rolkarska sezona v pravem razcvetu. Na tem mestu objavljamo ta intervju.

Vi ste na Tržaškem eni redkih, ki gojite rolkanje, sedaj pa smo pravzaprav v polni sezoni...

»Poleg nas so tekmovalci Grmade in še redki drugi. Trenutno pa je sezona, kot si poudaril, v polnem teku. Naši tekmovalci so se do sedaj udeležili vrste tekovanja za italijanski pokal, nato pa bo avgusta poletni premor. Jeseni bodo na sporedu posamezna italijanska prvenstva v eni sami preizkušnji.«

Kdo so in v katerih kategorijah nastopajo rolkarji Mladine?

»V kategoriji cicibanov (letniki 79, 80 in 81) so Ivo Lah, Edoardo Di Felice, Majo Škorja, Jan Prinčič, Mitja Tretjak, Danel Tence in Tibor Drasič, pri dečkih (77, 78) Mitja Košuta, David Bogatec, Daniele Selatti, Matej Lah in Vanja Saksida, v kategoriji naraščajnikov (74, 75, 76) pa tekmujejo Enrico Bogatec, Martin Košuta in Erik Tence. Imamo še mlajšo skupino bodočih tekmovalcev, ki jo sestavljajo Jara Košuta, Mateja Bogatec, Jelka Bogatec, Mauro Nadlišek in Teo Košuta.«

Kdo je trener teh mladih športnikov in kje trenirajo?

»Vse člane tekmovalne skupine treniram sam, pri tem pa mi pomaga bivša državna prvakinja Roberta Šardoč. Večkrat vadimo kar pri meni doma, sicer pa "obredemo" vse okoliške ceste. Iz Križa se podamo v Brišče, Zgonik, Praprotno, Sesljan, vadimo pa tudi ob novem odseku avtoceste pri Križu. S treningi na cesti smo začeli februarja, in sicer trikrat na teden, s približevanjem tekmovalni sezoni smo seveda število treningov stopnjevali, tako da v polni sezoni treniramo čisto vsak dan. Seveda niti pozimi ne pozabljamo na treninge, saj se podajamo na sneg in

vadimo smučarski tek. Letos smo namreč na tržaškem pokrajinskem smučarskem prvenstvu osvojili kar tri zmage s Tiborjem Drasičem pri cicibanih, Davidom Bogatcem pri dečkih in Erikom Tencejem pri naraščajnikih.«

Italijanski tekmovalni sistem rolkanja je dokaj kompliciran...

»Rolkanje je mlad šport, zato razumljivo še iščejo primerne tekmovalne formule. V Italiji imamo dve vrsti tekmovalni: italijanski pokal in državno prvenstvo. Pokal sestavlja osem tekmovalni, za končno lestvico pa štejejo štiri najboljše uvrstitev, vendar pa mora imeti posamezni tekmovalec vsaj eno uvrstitev v vsaki kategoriji rolkanja. Pri tem športu imamo namreč tri kategorije: tek po ravnem, tek navkreber in tek po mešanem terenu. Prvi je bolj za tehnične, drugi pa bolj za vzdržljive tekmovalce.

Državnega prvenstva pa se lahko udeležijo vsi tisti, ki so se uvrstili na dveh tekmovalnih italijanskega pokala. Prvenstva se odvijajo v eni sami preizkušnji, na sporedu pa so kar štiri: po ravnem, navkreber, na dolgo progo in še štafeta.«

Kakšni so do sedaj uspehi rolkarjev Mladine?

»Leta 1988 je takratni mladinec Erik Tence (letnik 1975) osvojil italijanski pokal: od takrat je član italijanske državne reprezentance, letos sicer v opazovanju. Lani pa je ciciban David Bogatec (1978) osvojil italijanski pokal. Letošnja sezona pa je prehodnega značaja, saj so v glavnem vsi naši tekmovalci prestopili v višjo kategorijo, tako da si lahko prva mesta v italijanskem merilu pričakujemo od naslednje sezone naprej. Sicer pa bo prav gotovo tudi ta sezona pozitivna, saj bodo naši najmlajši zbirali dragocene izkušnje, ki jih bodo še kako potrebovali v naslednjih sezonah.«

Kaj pa bi poudaril ob zaključku najinega pogovora?

»Moj prvi cilj kot načelnik rolkarskega odseka ŠD Mladina in kot trener je predvsem vzgoja naše mladine in njihova socializacija z drugimi vrstniki. To je važnejše še od samih rezultatov. Sicer pa z veseljem opažam, da skupno uspešno uresničujemo ta cilj, saj se naša mladina zbira z vese-

David Bogatec

Erik Tence

ljem in navdušenjem, da vztrajno dela in napreduje, vzgajamo pa jo v zdravem športnem duhu, kjer je človek še pred športnikom.«

DUŠAN JELINČIČ

Zbrana mlada tekmovalna ekipa rolkarjev Mladine

BRUNO KRIZMAN

4.

Pogoji, v katerih živijo Tarahumare, so po eni strani idilični, po drugi pa tragični. Ni točnih razlag, zakaj so se doslej krčevito otepali pojmov naše civilizacije.

Vsa mehiška plemena so se v teku stoletij postopoma prilagodila novim razmeram, poskriti v težko dostopnih krajih pa so Tarahumare še danes v izjemno primitivnem stanju in delno še živijo v jamah.

Ime Tarahumara bom odslej opustil, ker je zemljepisno. Pleme se pravilno imenuje Raramuri, živi pa na planoti Tarahumara, na površini kakih 45 tisoč kvadratnih kilometrov, jugozahodno od Chihuahue. Pokrajina je med najtežje dostopnimi v Mehiki. Na najvišjih točkah siere se sneg zadržuje do zgodnje pomladi, pozimi pa padejo temperature do -23 stopinj. Zime so navadno suhe. Snega je malo. Deželo režejo številni kanjoni, globoki tudi do 1500 metrov. Pozimi je v njih temperatura znosna in v skladu z zemljepisno širino. Številni Raramuri se zato pozimi preselijo na dno kanjonov in v jama prezimijo. Poleti beležijo na dnu teh sotesk tudi do 50 stopinj vročine. Odlično uspevajo banane in tropsko sadje. Prisotne so tudi pomaranče, čeprav naravno ne spadajo v te kraje.

Po veri so Raramuri uradno katoličani, način verskega izražanja pa je docela drugačen kot pri drugih indijanskih plemenih Srednje Amerike.

Izredna razpršenost prebivalstva ne opravičuje obstoja stalnih cerkvenih ustanov. S cerkveno organizacijo stopijo Raramuri v stik le ob priliki nedeljskih maš in še to ne vsak teden, ker so mnogi kraji brez prometnih zvez in med seboj povezani le preko stez. V številne zaselke duhovniki sploh ne zahajajo.

Malo drugače je tam, kjer so misijonarji zgradili šole in cerkev, vendar je tudi v takih primerih stalna prisotnost duhovnika velika redkost.

Raramuri so v bistvu ohranili skoraj vse svoje običaje, ti pa se skrivajo za krinko katoliških obredov. V nasprotju z drugimi plemeni v njihovih cerkvah ni na primer sveč in po domovih nimajo verskih podob.

Njihovo versko in družbeno življenje se izraža preko zelo številnih praznovanj, kjer ples nadomešča molitev, če je praznovanje verskega značaja. Neverska praznovanja so vezana največkrat z družinskimi dogodki, delno pa tudi s poljedelstvom. Dokaj redno se na primer sredi poletja od neba zahteva dež, če doba padavin preveč kasni.

Prvi misijonarji, ki so v deželo Raramurov prišli v začetku 17. stoletja, so zabeležili tudi obrede v zvezi z vojaškimi posegi. Raramuri so plesali tako pred bitkami kot tudi po njih. Tedaj okoli glav pobitih nasprotnikov ali njihovih skalpov.

Velikokrat se praznovanja izkoristi tudi za zdravljenje. Bolje rečeno za poskuse krajevnega vrača pri preprečevanju bolnika, da bo po obredih ozdravel.

Praznovanja so edini trenutek združevanja in na njih ne sme manjkati veselja. Pripomoček je nizkoalkoholna pijača »tesguino«, katero bi lahko imeli za pivo. Pridobivajo jo iz koruze, poseben okus pa mu dajejo aromatične trave. Gre za gosto in visoko hranilno pijačo, podobno našemu pivu. Tesguina je na vsaki »fiesti« več kot dovolj, da se vsi dodobra okadijo. Običajna prilika za praznovanja so zaključki ko-

Indijanec Raramuri s svojo flavto

lektivnih del na domačiji kakega krajanja.

Fieste se začenejo z nastopom mra-ka, višek pa dosegajo ob zori, ko so Raramuri zaradi plesov in tesguina na pol v nezavesti.

Razpokoženje med tesguinado povzroči tudi prepire sicer izredno miroljubnega prebivalstva. Raramuri imajo svoj pravosodni sistem, ki se načelno izogiba državne oblasti. Zemljepisna področja imajo svoje vladarje in svet starih, katere volijo na masovnih srečanjih. Na razpravah o sporih je za- jamčena največja prostost pri organizaciji tožbe in obrambe, cilj razprave pa je v spravi in ne v kaznovanju. Le če pride do uboja se skupnost največkrat odloči za izgon krivca iz skupnosti s tem, da ga pred državni oblast. Težnja Raramurov k spravi je cilj, ki onemogoča državni oblasti, da bi posegala v njihovo dejansko samostojnost.

Dečka plemena Raramuri

Osebo premikanje med Raramuri je bilo časovno omejeno zato pa intenzivno. Najprej sem se namenil po strugi manjše rečice, vzdolž katere se je razvijal sistem slikovitih slapov. Pot se je kmalu začela izgubljati po strmem bregu in sklenil sem prebroditi na prvem ugodnem mestu, ker je bil desni breg položnejši.

DUŠAN JELINČIČ

Da, prav tako bo. V tropski vročini sem meril svoje nestrpne korake in razmišljal. Bolj ko sem se bližal agenciji, bolj je moj korak postajal počasen in omahujoč. Prav tako bo, sem si ponovil, in torej nima smisla, da vstopim. Mislim sem na naivnega kralja Atahualpo, na ošabnega konkvistadorja Pizarra, na prevaro in zvijačo, s katero je uničil zadnje Inke, in jeza mi je naposled privrela do vrha. Mislim sem, da bi bil sedaj sposoben tega človeka ubiti ali mu ponoči zažgati urad. Poraženo sem pogledal okoli sebe. Ljudje so se mi zasmilili, sam sebi sem se zasmilil, ves svet se mi je zasmilil. Uničen, poražen in tisočkrat prevaran. Prekleti človek, ubogi človek,

konkvistadorjev potomec, ubogo človeštvo, Pizarrovo potomstvo, ki se bogati le s svojim strupenim jezikom!

In glej! Jeza do mojega elegantnega uradnika turistične agencije me je naglo minevala, na njeno mesto pa se mi je vsiljevalo nezadržno usmiljenje. Kako se mi je sedaj smilil on, njegova tajnica, razkošje v njegovem uradu, neonska luč v njegovem uradu, njegova zvijačnost, njegova prevara, njegova hinavščina, njegove besede. Najraje bi sedaj šel mimo njegove agencije, a ne zato, da bi jo zažgal, temveč da bi mu dal drugih štirideset dolarjev, da bi vsaj malo potešil njegovo moralno revščino. Ubogi človek! Ubogo človeštvo! Razkošje, pod njegovo tanko, iskrečo plastjo pa gnoj. Neonska luč, pod njo pa tema. Smehlajoča tajnica, pod njenim nasmehom pa spačen demonski obraz. Medeno sladki nasme, pod njim pa črvido srce. Svetloba in blišč. Tema in lesket niča. Nenadoma se nalahko zasmejem in se dolgo zazrem v mimoidoče.

Reka

Naposled sem se znašel v velikem pristanišču ob oceanu. Vame je butnila tropska vročina, neznosna, ubijajoča. Kam sedaj?

Skoraj nagonsko usmerim svoje korake proti reki. Tam je mir. Morda je reka, ki deluje pomirjujoče na ljudi, morda hodijo k reki le mirni, sanjavi ljudje.

Dospem k svetlikajoči, lahno valujoči srebrnini in se zazrem vanjo. Mimo mene se sprehajajo redki posamez-

niki in mladi pari. Tudi oni spadajo v tok stvari. Jaz pa gledam reko. Široka je, skoraj pri ustju. In njen tok nosi čudne nizke grmičke. Gledam navzgor, k izvoru reke, k izvoru stvari. Proti morju, kamor se reka izteka, ne bom zrl. V morju je vse jasno. Ne bojim se jasnosti, bojim se vsakdanjosti. Reka se premika, morje pa miruje.

In zazrem se v majhen parnik, ki pluje proti toku. Njegova plovba ni lahka. Zanaša ga desno in levo; le redko obdrži svojo smer. Takrat se lahko krmar odpočije. In kako je lepo pluti proti toku! Ker, glej, čolniček pluje proti izviru, tam pa je še svetlo, je sonce, ki zahaja in ki obžarja svet ter se razliva po nebu s svojo najbolj živo svetlobo. In parnik vsrkava to živordečo barvo, pusti se ji voditi in se ji približuje. Ni važno, če ve, da ne bo sonca nikoli dosegel, ni važno, da bo to v kratkem zašlo, saj bo v spominu pustilo iskrečo sled, ki se je ne da izbrisati.

Kaj pa zadaj, na morju, pri ustju?

Tam je že tema. To pa pomeni, da bo za tiste, ki jadrajo proti toku, luč zadnja ugasnila. In luč je upanje, je sreča. In le majhne barke plujejo proti toku, velike vedno z njim.

Naslonjen sem na ograjo in zrem v reko, ki umira v svojih tisočih otenkih. Skušam se spomniti nečesa, kar mi kljuje v možganih. Saj res, reke, njenega simboličnega pomena. In tako se spomnim, kaj je pisal Hesse v svojem Siddharti. Siddharta je sedel ob reki in si mislil: nič ni bilo, nič ne bo, vse je, vse biva, vse je navzoče. Kaj naj to pomeni? Morda to: reka je povsod enaka - je hkrati ob izviru in ob izlivu. To pomeni, da cilja ni. In da je torej vse znova, vedno, vsak trenutek.

Naročnina: mesečna 20.000 lir - celoletna 240.000 lir; v SFRJ številka 5.- din, naročnina za zasebnike mesečno 70.- din, polletno 390.- din, letno 780.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 51420-603-31593

ADIT 61000 Ljubljana

Glonarjeva 8 - telefon 329761

Oglasni: ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povšek 20%. IVA 19%. Oglasi iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLI-EST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

Mali oglasi: 850 lir beseda; ošmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski dnevnik

torek, 31. julija 1990

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 - Fax (040) 772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax (0481) 532958
ČEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič
Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIG

Po sobotnem solidarnostnem sprevedu v Parmi Usoda ugrabljenene Anne Silocchi še vedno neznana

PARMA — Na pobudo krajevnega odbora za osvoboditev Mirelle (Anne) Silocchi, je bila v Parmi množična baklada v znak solidarnosti z ugrabljenko. Baklado so priredili natanko leto dni po ugrabitvi, spreveda (potekal je po ulicah mestnega središča) se je po ocenah sil javnega reda udeležilo približno 5 tisoč ljudi. Spreved je začel svojo pot izpred vile Annine družine (to pomeni kraja, kjer so ugrabili žensko), prva je na pot krenila skupina pohodnikov z baklami. Eno od teh je izdelal sam Annin soprog Carlo, sicer precej znan trgovec, ki se ukvarja s preprodajo železnine.

Med udeleženci spreveda je bilo več takih, ki imajo ugrabljenec svoje; prisotna je npr. bila mati Patrizie Tacchella, oče Cesareja Caselle, nekateri prijatelji Carla Celadone in seveda sorodniki Anne Silocchi, začeni s možem Carlom Nicolijem in s sinovoma Michelejem in Pierluco. V sprevedu so bili tudi predstavniki odborov proti ugrabitvam iz Reggio Calabrie in Arzignana.

Po zaključku baklade je spregovorilo več ljudi, med drugim župan Parme, predsednik odbora za osvoboditev Siloc-

chijeve in Annin sin Michele. Slednji je prebral sporočilo, v katerem je pozval mamo, naj ne izgubi upanja za osvoboditev. Po govoru mladega sina, ki je sporočilo prebral precej ganjeno, mu je množica več časa ploskala. Sicer pa sta bili solidarnost in človeška toplota tisti značilnosti, ki so označevale spreved.

Spregovoril je tudi škof iz Parme Benito Cochi, ki je v svojem posegu izrazil sočutje z vsemi tistimi, ki so v rokah ugrabljenec. Dejal je, da je množična udeležba na sprevedu dokaz, da se ljudje niso sprijaznili z Annino usodo; poudaril pa je tudi, da si udeleženci spreveda ne želijo nikakršnega maščevanja.

Glede na dejstvo, da so baklado priredili konec tedna, in to še tik pred dopusti, je mnoge precej presenetila množična udeležba na sprevedu. Tega mnenja je bila zlasti Angela Casella, mati ugrabljenega Cesareja.

Kakorkoli že, po nekaterih vesteh kaže, da je ženska še vedno živa in zdrava. To novico pa je odločno demantiral Annin mož, ki je dejal, da ni prejel nobenega sporočila od ugrabiteljev.

Iskanje pitne vode

DAKA — Zaradi množičnih zastrupitev s pitno vodo (umrlo naj bi vsaj 44 ljudi), je moralo prebivalstvo iz krajev severozahodno od bangladeške prestolnice poiskati neoporečne vodne vrelce. Na sliki vidimo otroka med brodenjem okužene reke: na glavi nosita vrča, napolnjena z vodo.

Londonski Rambo klonil

LONDON — V noči na nedeljo so obiskovalci londonskega nočnega bara Tokyo Joe's Club doživeli neprijetno dogodivščino, ki bi se prav lahko zelo tragično končala. V lokal je namreč nekaj po polnoči vdrl oborožen moški in grozil, da bo vse pobil, če ne bodo ugodili njegovim zahtevam. Moški, Hani Elrayes, ki je po rodu Arabec, se je od vsega začetka vedel skrajno sumljivo, veliko je pil, nekateri pa trdijo, da je v enajstih urah, kolikor je razsajal po lokalu, tudi večkrat zaužil mamilo. Vpil je, da hoče odpotovati v Bejrut, grozil pa je, da bo s seboj odvedel tudi talce in jih v Libanonu obdržal kot jetnike.

Elrayes, za katerega Scotland Yard meni, da gre za navadnega neuravnovesenca, se je zjutraj predal policiji, ki je med tem obkolila poslopje. Po prvem zaslišanju, ki je potrdilo, da moški nima nobene zveze s terorizmom, so sodniki odločili, da mu bodo sodili zaradi nevarnega obnašanja in groženj.

Terorist Abu Nidal pobegnil v Irak iz libijskega zapora

BEJRUT — Eden najhujših nasprotnikov predsednika PLO Jasera Arafata, Abu Nidal, je živ, baje je pobegnil iz Libije, kjer je bil v zaporu in se trenutno nahaja v Iraku, kjer lahko računa na zaščito tamkajšnjega predsednika Sadama Huseina. Abu Nidal je vodja najbolj ekstremistične struje palestinske gverile, ki je zadnja leta podpisala najbolj krvave atentate po svetu, ki so vse prej kot koristili ugledu palestinske organizacije. Kaže, da je njegov pobeg iz libijskega zapora organiziral sam iraški predsednik Sadam Husein, ki bi hotel na ta način izvajati pritisk na Jasera Arafata. Tako vsaj trdi libanonski prosirski časopis Aš-Sark, ki navaja dobro obveščene in zanesljive kroge.

Po zadnjih, seveda kar se da neuradnih vesteh, je Abu Nidal bil do pred kratkim zaprt v libijskem zaporu v Tokri. Po nekaterih virih, naj bi ga Libiji celo obsodili na smrt in usmrtili. Po drugih vesteh naj bi za to poskrbel sam Al Fatah, ki se zaveda, da ekstremistične struje, kot so Fatah-revolucionarni svet, ki ga vodi Abu Nidal, samo škodijo palestinski stvari.

Spor med Arafatom in Abu Nidalom sega že v začetek sedemdesetih let, ko je šef revolucionarnega sveta sklenil zapustiti organizacijo za osvoboditev Palestine in se je s svojimi možmi podal v Sirijo, kjer je ta organizacija imela vrsto let svoj sedež. Od takrat je bil Abu Nidal, skupaj z drugim mednarodnim teroristom Carlosom, vedno na prvem mestu »črne liste«, ki vsebuje najnevarnejše teroriste.

Zadnja leta je Abu Nidal sklenil zavezništvo s proiranskimi hezbollahi in sedaj ima njegova organizacija v rokah 5 belgijskih in dva švicarska talca.

Gelli trdno prepričan da bo zmagal bitko proti urednikom TG1

RIM — Veliki mojster prostozidarske lože P2, Licio Gelli, je prepričan, da bo brez večjih zapletov vnovčil deset milijard lir odškodnine, ki jih je zahteval od novinarske redakcije prve televizijske mreže RAI. To gotovost je mogoče razbrati v intervjuju, ki ga je dal nekemu znanemu italijanskemu tedniku.

Gelli je urednike TG 1 prijavil sodstvu zaradi obrekovanja in lažnega pričevanja glede sodelovanja med ameriško tajno službo CIA in ložo P2. Tajni agent Brenneke je v televizijski reportaži med drugim dejal, da je Gelli dobil velike denarne vsote za svoje posredovanje pri prodajanju orožja terorističnim organizacijam. Zadeva je dvignila precej prahu tudi v italijanskih političnih krogih, tako da je predsednik Cossiga naročil predsedniku vlade Andreottiju, naj razčisti ozadje celotne afe. Na vprašanje, ali bo tudi Cossigova zasluga, če bo zmagal bitko, je Gelli osorno odgovoril, da ne potrebuje tuje pomoči, saj je zadeva »jasna kot beli dan«. »Brenneke je natrosil cel kup laži in izmišljotin, kdor jih je vzel za suho zlato, pa bo moral sedaj plačati,« še zatrjuje veliki mojster.

Poleg tega pa je Licio Gelli prepričan, da se zadeva ne bo tako zlepa zaključila. Poleg njega so namreč novinarji TG 1 žalili tudi predsednika ZDA, saj so o njem govorili kot o človeku, ki podpira teroriste in povzroča destabilizacijo evropskih vlad. »Zagotovo vem, da je ameriško veleposlaništvo ostro protestiralo pri italijanski vladi, o čemer pa ni nihče poročal,« trdi Gelli. Kar se tiče njegove vpletenosti v atentat na bolonjski železniški postaji, pa Gelli še vedno trdi, da je bil sad mednarodnega terorizma, nekakšna »nesreča na delu«, ki si je italijanski prevratniki ne bi nikoli dovolili.

Na beneškem sedežu RAI predstavili program 47. mednarodnega filmskega festivala

Benetke tokrat sredi Združenih držav Amerike

BENETKE — Parola »Lani je v Benetkah pihal veter z Vzhoda, letos bo z Zahoda« je že zaslovela v dvorani beneškega sedeža RAI, kjer so včeraj zjutraj predstavili tisku uradni program letošnjega mednarodnega filmskega festivala, ki bo s predznakom rimske številke XLVII, osredotočil pozornost filmskih navdušencev od 4. do 15. septembra.

Ravnatelj festivala Guglielmo Biraghi je novinarjem sicer le prebral predgovor in program (oba sta bila natisnjena in lepo zložena v mapah, ki so jih razdelili akreditiranim novinarjem), vendar je pri tem naglasil dejstvo, da bo letošnja »Mostra« v doberšni meri Made in USA. Število režiserjev iz ZDA je res sorazmerno visoko, izstopajo pa najbolj predvsem zaradi tega, ker je celotna selekcija precej pisana. Odločno bolj zaznavna pa bo letos teža ženske roke, saj je na programu nič koliko filmov, ki nosijo podpis bolj ali manj znanih režiserk. Prva bo na vrsti Margharethe Von Trotta, ki menda upa v nagrado.

Letos so vsaj na prvi pogled izginile obrobne sekcije (Benetke Noč in podobne), ohranila se je le ločnica med filmi, ki tekmujejo za zlatega leva in nič koliko drugih nagrad, in filmi, ki bodo le v veselje gledalcev. Med temi izstopa Dick Tracy z Warrenom Beattyjem in Madonno, ki bo res deležen premiere na Lidu, a bo že drugi dan v redni distribuciji. Mnogi pričakujejo, da bo vsaj Warren obiskal Lido, druge pa veliko bolj zanimala najavljene prihode zakoncev Newman in Al Pacina. Na vprašanja novinarjev v zvezi z »zvezdami« je Biraghi vsekakor dejal, da tokrat ne bo nasel in je prebrisano molčal.

EVA FORNAZARIČ

Mo' Better Blues ameriškega režiserja Spikea Leeja

(Telefoto AP)

BENETKE — Posebna komisija je letos določila, da bodo zatega leva za življenjsko delo poklonili madžarskemu režiserju Miklosu Jancsu. Da bi še bolj poudarili pomen poklona bodo na Lidu predvajali njegov zadnji film Horoskop Jezusa Kristusa.

Jancso pa ne bo edini deležen tolikšne pozornosti. Poleg njega bodo namreč osrečeni tudi indijski režiser Satjadžit Ray, direktor fotografije Frederick Young ter dva člana žirije, režiserka Maria Luisa Bemberg in Omar Šarif. Za italijansko kritiko pa bo z dobila poseben pomen letošnja retrospektiva, ki bo posvečena sovjetskemu filmom pred letom 1935, ki je stopil v veljavo pravilnik (sicer iz leta 1934) o socrealizmu v umetnosti. Za selekcijo filmov je poskrbel Giovanni Buttafava, ki mu je nemila usoda onemogočila, da bi zaključil svoje raziskovalno

delo in dokončal katalog, ki bo spremljal retrospektivo.

Na tiskovni konferenci so omenili tudi filme 7. mednarodnega tedna kritike, ki so jo že predstavili tisku pred dnevi. Devet filmov, od katerih sta dva iz Italije, naj bi zastopalo »alternativni« del festivala. Okence, za katerega skrbijo kolegi kritiki, je vsekakor še vedno zelo majhno, tako da le malo svetlobe prodre do občinstva. Teden kritike ima vsekakor prednost v tem, da po Benetkah obkroži nekaj italijanskih trgov (menda tudi Trst) in je tako dostopen tudi širši publiki.

Sicer pa mnoge zanima vse prej kot strogo filmsko vprašanje: kako bo z dvoranami in projekcijami? Občina Benetke in Biennale sta poskrbeli za sedaj za mednarodni natečaj za načrt preoblikovanja filmske palače... (e. f.)

An angel At My Table Jane Campionove iz Nove Zelandije

(Telefoto AP)